

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»
Факультет економіки економіки та підприємства

Кафедра національної економіки і фінансів

Кривко Микита Сергійович

УКД 336.64

Дипломна робота
«Оцінка фінансової стійкості підприємства»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освінього ступеню магістр

Дипломна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ **М.С. Кривко**

Науковий керівник _____ **Грушко Віктор Іванович**
д.е.н., професор

Київ-2022

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМТСТВА	
1.1 Теоретичний огляд показників фінансової стійкості.....	6
1.2 Фінансовий стан підприємства та його стійкість.....	12
1.3 Показники фінансового стану підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ І ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «АЛСЕРМІТТАЛ»	
2.1 Основна характеристика підприємства ПАТ «АлсерМіттал»	23
2.2 Аналіз фінансового стану підприємства на прикладі ПАТ АрселМіттал.....	38
2.3 Оптимізація фінансової стійкості підприємства на прикладі ПАТ “АрселМіттал”.....	56
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми. В ефективній оцінці операційної діяльності підприємств будь-якої галузі або сектору одним з ключових показників є визначення його рівня фінансової стійкості, його комплексна оцінка буде основою для прийняття оптимальних рішень інвесторами або для прийняття рішень про експансію компанії. Показники фінансової стійкості підприємства дають об'єктивну інформацію щодо платоспроможності та фінансової незалежності компанії.

В умовах ринкової економіки від підприємства вимагається підвищення ефективності виробництва, підвищення конкурентноздатності продукції або послуг за допомогою досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання, управління виробництвом або іноваційності. Важлива роль у реалізації цього завдання приділяється аналізу операційної діяльності підприємств, покращенню та управлінню їх фінансовою стійкістю. За допомогою цього аналізу виробляються стратегія і тактика розвитку підприємства, обґрунтовуються плани й управлінські рішення, здійснюється контроль за їхнім виконанням, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва та його експансії, оцінюються результати діяльності підприємства, його підрозділів і працівників. Потреба в розробці теоретичних та аналітичних підходів щодо дослідження фінансової стійкості полягає в забезпеченні стабілізації фінансового стану підприємств, заснованої на використанні інструментів стратегічного і тактичного фінансового менеджменту. Формування ефективної стратегії з подолання довгострокової неплатоспроможності суб'єктів господарювання визначається перспективами розвитку фінансового менеджменту, обґрунтуванням підсумків попередніх результатів, зміною якості моніторингу фінансового стану підприємств, розробкою шляхів діагностики кризових явищ, мінімізацією фінансових ризиків і покращення управління фінансовими активами. Наукові теорії не отримали відображення єдиного логічно збудованого підходу, що дозволяє

вивчити зміни фінансової стійкості під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів і виявити перспективи її забезпечення інструментами фінансового менеджменту, а також виявлення оптимального показника.

Методологічні та організаційні аспекти фінансової стійкості в своїх дослідженнях розглядали такі вітчизняні вчені, як: О.Ю. Сова, І. А. Бланк, М. Е. Хелферт, М. С. Абрютіна, В. М. Родіонова, І. В. Троц, Я.С. Коваль, О.М. Сумець, Г.П. Оласюк, Н.М. Літвін, К.В. Ковтонюк, С. В. Плетенецька, О.Г. Чумаченко, Г. В. Савицька, Т. А. Донченко, К. Хеддервік, Л. А. Костирко, А. Д. Шеремет, В. О. Зінченко, І. І. Приймак, М. С. Кравченко, Д. Білик, Поддєрьогін А. М, Грушко В. І, Румик І. І. та ін.

Мета дослідження – розробка заходів щодо оптимізації фінансової стійкості ПАТ АлсерМіттал вивченням та аналізом його фінансової стійкості та фінансового стану в цілому.

Завдання роботи:

- Зрозуміти поняття фінансової стійкості;
- Зрозуміти поняття фінансового стану підприємства;
- Розглянути показники фінансового стану підприємства;
- Розглянути та проаналізувати фінансові характеристики ПАТ АлсерМіттал;
- Проаналізувати фінансовий стан ПАТ АлсерМіттал;
- Надати поради щодо оптимізації фінансової стійкості ПАТ АлсерМіттал.

Об’єкт дослідження – ПАТ АлсерМіттал, у роботі також згадуються Дніпроспецсталь, Суха Балка та Запоріжсталь.

Предмет дослідження – фінансовий стан та фінансова стійкість підприємства.

Практичне значення роботи полягає у покращенні фінансового стану та стійкості підприємства ПАТ АлсерМіттал.

Робота була апробована на “«КРОК» Конференції, Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку-2021”; “Оцінка фінансової стійкості підприємства”

З теми наукової роботи була випущена стаття “Оцінка фінансової стійкості підприємства”

Інформаційна база: Г. В. Савицька, М. С. Кравченко та Поддєрьогін А. М. Нормативні акти які були згадані у роботі: Наказ про затвердження положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації; Наказ про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів від 08.10.99 р. № 237; Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879

Методи дослідження: факторний аналіз, контент-аналіз проблемно-орієнтований аналіз, порівняльний аналіз, причинно-наслідковий аналіз. Методичну базу виконаного дослідження складають теорія пізнання, праці класиків економічної літератури, вчених з питань фінансового аналізу підприємства. Дослідження фінансового стану та фінансової стійкості підприємства здійснено з використанням таблиць з порівняннями у аналітичних та оптимізаційних підрозділах. З метою аналізу фінансового стану та кореляцій між різними показниками роботи компанії.

Структура роботи: 3 теоретичних підрозділів, 2 аналітичних підрозділа та 1 оптимізаційний підрозділ. Робота також включає 12 таблиць та один рисунок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМТСТВА

1.1 Теоретичний огляд показників фінансової стійкості

Фінансова стійкість у контексті фінансових показників говорить про можливість підприємства вчасно погашати свої довгострокові зобов'язання. Але різні науковці дають різну дефініцію цього поняття та його оптимальне значення. Наприклад фінансова стійкість розраховується співвідношенням суми власних активів, довгострокових зобов'язань та сумою пасивів підприємства. Це є частка стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі.

Показник фінансової стабільності є лише частиною ширшого поняття «Фінансова стійкість» в яку входять інші показники. До неї входять:

1. Власні обігові кошти;
2. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами;
3. Маневреність робочого капіталу;
4. Маневреність власних обігових коштів;
5. Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів;
6. Коефіцієнт покриття запасів;
7. Коефіцієнт фінансової незалежності;
8. Коефіцієнт фінансової залежності;
9. Коефіцієнт маневреності власного капіталу;
10. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу;
11. Коефіцієнт фінансової стабільності;
12. Показник фінансового лівереджу;
13. Коефіцієнт фінансової стійкості.

Розрахунок та аналіз усіх показників дасть об'єктивну відповідь про стан стійкості підприємства або навіть уявлення його загального фінансового стану. Розглянемо кожен показник у деталях.

Власні оборотні кошти - показник фінансової стійкості та ліквідності компанії, який являє собою суму грошових коштів, що залишилися після виключення зобов'язань фірми зі своїх оборотних активів. Іншими словами, це сума власних оборотних активів, яка доступна для щоденної операційної діяльності компанії.[20] Цей показник розраховується різницею оборотних активів та короткострокових зобов'язань або сумою власного капіталу та довгострокових зобов'язань після чого віднімається позаоборотні активи. Оптимального показника не існує, це є показник який слід аналізувати в динаміці, якщо він іде вгору це означає, що підприємство не тільки може погашати свої борги, але і може розширити своє виробництво.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами - відноситься до групи показників фінансової стійкості та є індикатором здатності компанії фінансувати оборотний капітал за рахунок власних оборотних коштів. Коефіцієнт розраховується як співвідношення власних оборотних коштів до оборотних активів. Показник демонструє частину власних оборотних коштів у сумі оборотних активів підприємства. Оптимальне значення показника є 0,1 і вище[21]. Високе значення говорить про фінансову стійкість компанії і здатність проводити активну діяльність навіть в умовах відсутності доступу до позикових коштів і зовнішніх джерел фінансування підприємства. Значення нижче оптимального говорить про значну фінансову залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. В умовах погіршення ринкової ситуації компанія не зможе продовжити свою операційну діяльність. Негативне значення показника говорить, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в підприємства немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті.[29] Цей показник розраховується співвідношенням запасів та робочого капіталу. Зазвичай нормативним показником є 0,1 та вище. Позитивне значення говорить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних

активів. Негативне значення показника говорить, що власний капітал, залучений на довгостроковій основі, спрямований на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно використовувати позичкові джерела фінансування. Негативний показник також говорить про низьку фінансову стійкість.

Показник маневреності обігових коштів говорить про те, яку частку власних оборотних коштів складають гроші та їх еквіваленти. Показник показує співвідношення між коштами та власними обіговими коштами, так і він і розраховується. Оптимальним значенням є 0,5 та вище[32], високе значення показника вказує на те, що підприємство здатне погашати свої найбільш термінові зобов'язання, використовуючи власні обігові кошти. Якщо значення показника є нижчим нуля, стійкість компанії падає. Це говорить про те, підприємство є дуже залежним від позикових оборотних коштів. Що воно не може самостійно формувати оборотний капітал і фінансувати свої оборотні активи тільки за допомогою власного власного капіталу. Висока залежність від запозиченого капіталу створює середні і довгострокові ризики. У короткостроковому плані компанія може працювати більш менш ефективно, але збільшення вартості залучення позикових коштів, може призвести до проблем фінансування обігового капіталу.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів характеризує наявність власних оборотних коштів у підприємства, необхідних для його фінансової сталості. Він розраховується співвідношенням власних обігових коштів і запасів. Нормативний показник є 0,5 і більше, але його слід аналізувати в динаміці. Збільшення показника говорить про підвищення фінансової стійкості компанії в середньостроковій перспективі і про зниження її залежності від короткострокових джерел фінансування. Значення показника нижче нуля говорить про те, що без короткострокового та довгострокового позикового капіталу підприємство не зможе забезпечити стабільний процес виробництва.

Коефіцієнт покриття запасів - індикатор фінансової стійкості, який демонструє достатність джерел фінансування для створення виробничих і інших запасів.[23] Показник розраховується як співвідношення «нормальних» джерел покриття до суми запасів. Значення показника вказує на частку запасів, які забезпечені нормальними джерелами фінансування, до яких входять власний капітал, довгострокові і короткострокові зобов'язання дебіторів. Показник повинен бути вищим 1. Значення цього показника може бути нижчим 1 тільки в разі негативного власного капіталу, що свідчить про банкрутство підприємства. Його слід розглядати в динаміці. Чим вище, тим стійкіше.

Коефіцієнт фінансової незалежності – показує питому вагу власного капіталу в загальному обсязі джерел фінансування та характеризує ступінь залежності підприємства від позичкових джерел фінансування.[28] Коефіцієнт фінансової залежності говорить про одне і те саме, але з іншим нормативним показником. Цей показник є одним з найважливіших показників фінансової стійкості, він розраховується співвідношенням власного капіталу та пасивів, коефіцієнт фінансової залежності розраховується так само, але навпаки. Нормативний показник знаходиться в межах 0,4-0,6. Значення нижче за нормативне говорить про фінансову залежність від залученого капіталу, що приводить до ризиків, але показник вище за нормативний говорить про те, що компанія не використовує увесь свій потенціал. Але нормативний показник може відрізнятися в залежності від галузі компанії, у данному контексті це є оптимальний показник виробничого підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті, тобто у тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами, а яка капіталізована.[30] Розраховується співвідношенням власних обігових коштів та власного капіталу. Оптимальне значення є 0,1 та вище. Оптимальне значення говорить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і деяких оборотних. Негативне значення показника свідчить, що

власний капітал і кошти, залучені на довгостроковий срок, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно використати позичкові джерела фінансування. Це також приводить до зниження фінансової стійкості.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу вказує на рівень левереджа компанії. Леведж означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій.[22] У підприємства, в якій сума позиченого капіталу є значно вищою ніж за власний, рівень левереджа високий. Це свідчить про високий рівень фінансового ризику. Але залучення позикового капіталу дозволяє забезпечити експансію компанії. Тому більшість підприємств стабільно працює в умовах використання позикових коштів. Показник концентрації позикового капіталу є співвідношенням позикового капіталу та суми пасивів. Цей показник демонструє, яка частина активів підприємства фінансується за рахунок зобов'язань. Оптимальне значення показника є в межах 0,4 - 0,6. Однак значення показника значно коливається, залежно від галузі так як із показником фінансової незалежності. Якщо грошовий потік протягом фінансового року значно змінюється то концентрація позикового капіталу є низькою. Якщо в підприємстві частка позикових коштів у сумі активів є вищою, ніж в конкуренції, то це може призвести до збільшення ціни залучення коштів. Якщо значення показника є вищим, то рівень фінансових ризиків також є високим. Якщо ж значення показника є нижчим, то це може свідчити про неповне використання фінансового та виробничого потенціалу компанії, так як із показником фінансової незалежності. Значення показника вище одиниці говорить про те, що в компанії більше боргів, ніж активів. Це говорить про те, що компанія потенційно може стати банкрутом.

Коефіцієнт фінансової стабільності або коефіцієнт фінансування характеризує залежність підприємства від залученого капіталу подібно до деяких показників, що були описані раніше. Розраховується співвідношенням власних коштів та запозичених коштів. Нормативне значення є різним, різні

економісти дають різні відповіді, Кириленко О.П.[19] вважає, що значення вище одиниці є критичне, а оптимальне є приблизно 0,5, але інші вчені вважають, що значення вище 1 є нормативним, але не більше планки 1,5 чи 1,6. Низьке значення показника не обов'язково означає ризик банкрутства. Якщо компанія бере багато у борг, але здатна стабільно генерувати додатний грошовий потік - не повинно виникати проблем при погашенні зобов'язань. Тому іншими словами низьке значення показника не говорить про швидке банкрутство, але вказує на наявність фінансових ризиків в довгостроковій перспективі. І навпаки, високе значення показника може вказувати на неповне використання потенціалу компанії, так як з показниками фінансової незалежності і концентрації позикового капіталу. Залучений капітал дозволяє збільшити обсяг виробництва і продажів, підвищити фінансову, операційну та інвестиційну діяльність підприємства.

Показник фінансового лівереджу дещо схожий на показники представлені раніше, це важель, що показує позитивний або негативний ефект за рахунок значення його відповідного потенціалу.[29] Або його можна розглядати як коефіцієнт концентрації довгострокових зобов'язань у власних коштах, так цей коефіцієнт і розраховується. Він характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Нормативне значення є менше ніж 0,25, чим вище за нормативний тим більший ризик для підприємства. Фінансова залежність від позичкового капіталу є знаком негативної стійкості компанії.

Коефіцієнт фінансової стійкості - індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. Високе значення показника говорить про гарні перспективи розвитку компанії, низький ризик банкрутства. Низьке значення говорить про те, що існує певний

ризик втрати платоспроможності (за умови, що доступ до короткострокових зобов'язань буде обмеженим). Нормативне значення знаходиться в межах 0,7-0,9. Більш високе значення не є типовим для активних компаній, адже короткострокові зобов'язання формуються постійно. Значення нижче говорить про недостатню фінансову стійкість в довгостроковій перспективі.

1.2 Фінансовий стан підприємства та його стійкість

Підприємства в сфері матеріального виробництва здійснюють свою діяльність для одержання прибутків. Ціллю є максимізація доходів та мінімізація витрат. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та операційної діяльності. На фінансовому стані будь-якої компанії позитивно позначаються беззупинний випуск і реалізація високоякісної продукції або послуг. Правдива й своєчасна інформація про фінансовий стан підприємств є гарантією прийняття ефективних фінансових рішень, спрямованих на зниження витрат, зростання прибутку та ринкової капіталізації підприємства. Користувачами інформації про фінансовий стан компанії є її власники, інвестори, банки, бізнес партнери, учасники ринку цінних паперів, податкові служби, страхові компанії та інші. У сучасній економічній науці немає усталеної думки щодо трактування поняття «фінансовий стан підприємства», багато науковців схильні розрізняти поняття «економічний стан підприємства», «фінансовий стан підприємства» та «фінансово-економічний стан» або мають схильність бачити термін «фінансова стабільність» як синонім фінансової стійкості.

Фінансовий стан є комплексне поняття та характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства. Проте більш детальним визначенням поняття «фінансовий стан» є відображення якісної сторони виробничої і фінансової діяльності. До таких можна віднести тлумачення О.В. Крухмальова, М.Я. Дем'яненка, Ю.С. Цал-Цалко, М.Ф. Коробова та ін. Одне із визначень поняття фінансового стану підприємства наведено у фінансовому

словнику-довіднику за редакцією М.Я. Дем'яненка, в якому найголовніший на його думку є якісна сторона діяльності підприємства: «Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу» [15]. У Ю.С. Цал-Цалко у визначенні «фінансового стану підприємства» на першому плані стоїть комплексність цього поняття, але основну увагу звернено на доцільність та ефективність розміщення фінансових ресурсів підприємства і їх використання, платоспроможність підприємства та фінансову стійкість.[46] Більш повним є визначення цього поняття у М.Я. Коробова. Він стверджує, що «фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями»[29 ст. 160] Також можна виділити визначення Г.В. Савицької, вона визначає фінансовий стан як економічну категорію, а не комплексне або якісне поняття, і стверджує, що ця категорія відображає стан фінансового капіталу у процесі його кругообігу та спроможність підприємства до саморозвитку саме на специфічний момент часу, а саме на дуже короткостроковий термін [47]. Така дефініція також з'являється в підручнику «Курс економічного аналізу» за редакцією І.Ф. Прокопенка, в якому фінансовий стан підприємства визначено як економічну категорію, що відображає стан капіталу у процесі його кругообігу і здатність суб'єкта господарювання до розширення своєї діяльності [45].

У визначенні, якого притримуються А.Д. Шеремета та Р.С. Сайфуліна, «фінансовий стан підприємства» виражається у співвідношенні структур його

активів і пасивів, тобто засобів підприємства та їхніх джерел [Шеремет]. Проте із цього визначення не видно, про що можуть свідчити такі співвідношення, а оскільки вони будуть різними навіть в аналогічних підприємств, то доцільно було б на це звернути увагу.

М.А. Болюх наводить таке визначення: «Фінансовий стан підприємства – це результат фінансової діяльності. Він характеризується розмірами коштів підприємств, їх розміщенням та джерелами надходження» [14]. З цього визначення незрозуміло, чому фінансовий стан підприємства є результатом лише його фінансової діяльності, чому він не є результатом також операційної та інвестиційної, і зовсім упускаються якісні характеристики такого поняття. Не уточнюють це поняття й автори О.П. Крайник, З.В. Клепкова. Ними представлено таке визначення: «Фінансовий стан підприємства є комплексним поняттям і характеризується системою показників, які відображають наявність та розміщення коштів, реальні та потенційні фінансові можливості підприємства» [51]. Тобто тут повторюється трактування, наведене в Положенні про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, та не уточнюється визначення сутності поняття фінансового стану підприємств. Крім того, слід звернути увагу на особливо цікаву думку окремих авторів стосовно розмежування понять «фінансовий стан», «фінансове становище» та «фінансова позиція». Так, І.О. Бланк розрізняє поняття «фінансова позиція» та «фінансовий стан», розуміючи фінансову позицію як стан обсягу та структури активів, капіталу, а також основних фінансових результатів діяльності підприємства. Підходи до визначення сутності категорії «фінансовий стан підприємства» Автор Зміст категорії Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємств, визначається сукупністю виробничогосподарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. М.Д. Білик

Фінансовий стан підприємства – це реальна (фіксована на момент часу) і потенційна фінансова спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою. Кількісно він вимірюється системою показників, на підставі яких здійснюється його оцінка. І.О. Бланк Фінансовий стан підприємства – це рівень збалансованості окремих структурних елементів активів та капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання. О.В. Крухмальов Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. О.В. Павловська, Т.О. Фролова - фінансовий стан підприємства – це співвідношення структур його активів і пасивів, тобто засобів підприємства та їхніх джерел. І.Ф. Прокопенко - Фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, що відображає стан капіталу у процесі його кругообігу і здатність суб'єкта господарювання до розширення своєї діяльності. М.Ф. Коробов - фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. М.Я. Дем'яненко - фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу. А.М. Поддєрьогін - фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничогосподарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. певну дату. Фінансова позиція, на його думку, є предметом аналізу та оцінки з метою виявлення

реального фінансового стану підприємства, а фінансовий стан – це рівень збалансованості окремих структурних елементів активів і капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання. Л.В. Чупіс зі співавторами наголошують на різниці понять «фінансовий стан» та «фінансове становище», зазначаючи, що «фінансове становище – це забезпеченість підприємства власними й позиковими коштами, можливість і ефективність їх використання у своєму обороті за сформованих економічних умов», наголошуючи на тому, що фінансове становище є рівнем фінансового стану, зафіксованим на певний момент часу. Таким чином, «фінансовий стан» є характеристикою діяльності підприємства у визначеному періоді за сформованих економічних умов. Ці терміни мають по дві основи, перша з яких є спільною і похідною від слова «фінанси» й означає «сукупність економічних відносин, що виникають у процесі формування, розподілу і використання фондів грошових коштів». Другу основу становить, відповідно, слово «стан» і «становище», «позиція». Звернувшись до лінгвістичного аналізу цих слів, ми виявили таке: ці слова є синонімами, отже, повинні мати єдину сутнісну характеристику.

Фінансова стійкість є частиною загального фінансового стану, негативна фінансова стійкість говорить загіршений стан підприємства який скоріше всього приведе до банкрутства. Деякі вчені визначають поняття «фінансова платоспроможність» та «Фінансова стійкість» як тотожні. Але інші вважають, що фінансова стійкість є широким поняттям, що говорить про безпечну роботу підприємства, що може швидко та вчасно погашати свої довгострокові зобов'язання, а фінансова платоспроможність це таке поняття яке більш цікавить кредиторів, що хочуть надати активи в борг.

Загалом, дослідивши сутність поняття «фінансовий стан» та проаналізувавши різні погляди щодо його визначення, пропонуємо визначити концептуальні основи цього поняття: – фінансовий стан є результатом фінансово-господарської діяльності підприємства; – фінансовий стан являє собою поняття, сутність якого проявляється як у статичній, тобто на певний

момент часу, так і в динаміці, тобто в характеристиці діяльності підприємства у визначеному періоді; – фінансовий стан – це об’єкт, що вимірюється певною сукупністю показників, які характеризують господарське становище підприємства, його загальні результати діяльності; – фінансовий стан – це міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення; – фінансовий стан може бути окремим об’єктом фінансового управління. У зв’язку з індивідуалізацією підходів до бачення фінансового стану сьогодні єдиної думки щодо трактування відповідного поняття не існує. Думки вчених мають як спільні, так і відмінні риси. Тому, дослідивши сутність поняття «фінансовий стан підприємства» та проаналізувавши різні позиції щодо його визначення, доцільно запропонувати більш точне, лаконічне і таке, що відбиває сутність фінансового стану підприємства, визначення: фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, що визначає реальну (на фіксований момент часу) та потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності, певний рівень саморозвитку підприємства та спроможність погашення зобов’язань перед відповідними суб’єктами господарювання. Адже фінансовий стан визначає місце підприємства в економічному середовищі та те, наскільки ефективними і безризиковими можуть бути ділові відносини з ним комерційних банків, постачальників, потенційних інвесторів і позичальників. Для підприємства, як і для його партнерів, становить інтерес не тільки фактичний стан справ, тобто те, що було, а й очікуваний фінансовий стан.

1.3 Показники фінансового стану підприємства

Для дослідження сутності фінансового стану підприємств слід звернути увагу на нормативно-правові документи, що регулюють ці питання. Положенням «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації», затвердженим Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від

26.01.2001 р. № 49/121[24] фінансовий стан підприємства визначається як сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, реальні й потенційні можливості підприємства [23] та як було описано у другому підрозділі цієї роботи.

Метою оцінки фінансового стану компанії є розробка і реалізація заходів, спрямованих її зміцнення, нарощення капіталу та розширення можливостей здійснювати операційну діяльність на основі підвищення рівня прибутковості. Оцінка фінансового стану дозволяє встановити й охарактеризувати певні пункти:

1. Ефективність операційної діяльності підприємства та оцінити ефективність використання фінансових ресурсів.
2. Рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення операційної діяльності.
3. Рівень підприємницького ризику щодо можливості погашення зобов'язань або іншими словами = рівень платоспроможності підприємства, здатність до накопичення активів, залучення інвестицій.
4. Основні пріоритети якісного планування, прогнозування, бюджетування.
5. Політика розподілу і використання прибутку для потреб підприємства.
6. Знаходження тенденцій і пріоритетних напрямків розвитку підприємства за аналізом показників його фінансового стану.

Інформація для оцінки фінансового стану підприємства міститься у відповідних формах фінансової звітності:

1. Форма 1 «Баланс» Звіт про фінансовий стан.
2. Форма 2 «Звіт про фінансові результати».
3. Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів».
4. Форма 4 «Звіт про власний капітал».
5. Примітки до річної фінансової звітності.

Але найважливішими є форма 1 і 2, цих двох буде достатньо для достовірної оцінки фінансового стану підприємства. Оцінки фінансового стану підприємства може бути представлена таким чином. Спочатку необхідно чітко визначити мету проведення оцінки фінансового стану, від неї буде залежати подальший вибір підходів та методів щодо її здійснення. Потім буде здійснений збір інформації і обираються напрямки оцінки й які конкретні показники, що дозволять охарактеризувати фінансовий стан підприємства. Далі буде проводитися розрахунок показників та їх порівняння з нормативними значеннями та їх динаміка з роками. Після цього буде проводитися вивчення основних причин змін показників та характеристика їх досягнутого рівня та порівняння їх в динаміці. І нарешті виявляються резерви та обґрунтовуються заходи щодо оптимізації фінансового стану підприємства. Методикою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України № 170 від 14.02.2006р.[2] виділено такі основні компоненти фінансового аналізу діяльності підприємства:

1. Горизонтальний фінансовий аналіз, який проводиться з метою вивчення динаміки окремих фінансових показників, розрахованих за даними фінансової звітності за певний період часу;
2. Вертикальний фінансовий аналіз, який базується на порівнянні питомої ваги окремих структурних складових;
3. Порівняльний фінансовий аналіз, який проводиться для зіставлення запланованих та фактичних показників, фактичних і нормативних показників;
4. Аналіз фінансових коефіцієнтів, який полягає у зіставленні показників фінансової звітності та фінансового плану з метою розрахунку периних коефіцієнтів: коефіцієнт платоспроможності, оцінки оборотності активів, фінансової стабільності підприємства, коефіцієнт фінансової стійкості тощо;
5. Факторний фінансовий аналіз, який проводиться для оцінки впливу специфічних чинників на рівень відповідних результативних показників. Найбільш розповсюдженою з наведених видів є аналіз фінансово стану з

використанням фінансових коефіцієнтів, оскільки вони дають високу точність результату за умови їх правильної інтерпретації, саме цей метод буде використаний в аналітичній частині. Відомо понад 210 аналітичних показників, які можна розраховувати за допомогою фінансової звітності. Корисність кожного конкретного коефіцієнта є визначена метою аналізу. Оцінку фінансового стану можна провести на основі використання шести груп коефіцієнтів:

1. Майновий стан – це один з характеристик фінансового стану компанії, за допомогою якої оцінюється склад, структура та динаміка майна і джерел формування капіталу. Його аналіз може проводитися на основі використання форми 1 як без зміни статей, так і шляхом побудови скороченого аналітичного балансу, що утворюється об'єднанням в окремі групи однорідних за економічним змістом статей «балансу» і доповнення відповідними показниками, що характеризують зміни у майновому стані підприємства.

2. Фінансова стійкість. Оцінюючи фінансову стійкість підприємства, слід враховувати, що власники підприємства віддають перевагу зростанню частки позикових коштів, а кредитори навпаки частіш за все працюють з суб'єктами господарювання з високою часткою власного капіталу. Аналізуючи фінансову стійкість необхідно розрахувати комплекс відносних показників. Серед найбільш значущих показників фінансової стійкості вважається коефіцієнт фінансової незалежності, який показує частку власного капіталу підприємства у загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність. Чим вищим є значення цього показника, тим вищим є рівень фінансової стійкості підприємства і тим воно є більш незалежним від зовнішніх джерел фінансування. Але ураховуючи можливості подальшого розвитку бізнесу власники можуть дати перевагу зростанню частки позикових коштів, адже це дозволить отримати більший прибуток на одиницю власних фінансових ресурсів за рахунок певного рівня ризику. Також велике значення має коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, який є індикатором здатності підприємства фінансувати оборотні активи є вищим за

нормативне значення, тобто підприємства мають достатньо оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, але у структурі таких активів переважають запаси, які вважаються найменш ліквідними з оборотних активів.[20 Ст. 785]

3. Ліквідність - можливість перетворення статей активу в грошові кошти для сплати. [19 Ст.690] Для оцінювання рівня ліквідності підприємства використовують різні відносні показники ліквідності, що є набором ліквідних засобів, які використовують для покриття короткострокових зобов'язань. Залежно від того, які типи оборотних активів приймаються у розрахунок, розрізняють різні показники ліквідності. Зазвичай при оцінці ліквідності використовують коефіцієнт абсолютної(гроші та їх еквіваленти), швидкої та загальної ліквідності. Основною проблемою багатьох компаній є занижений рівень показника абсолютної ліквідності, що є наслідком відсутності наявних грошових коштів. Однак, в цілому загальної ліквідності у більшості суб'єктів господарювання є вищим за нормативне значення, тобто підприємства мають достатньо оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, але у структурі цих активів переважають запаси, які вважаються найменш ліквідними з оборотних активів.

4. Прибутковість підприємства. Вона безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємства. Але її не можна ототожнювати з абсолютною сумою отриманого прибутку, оскільки прибутковість це відносний показник, що вимірюється в відсотках. Перевагою показників прибутковості порівняно з показниками прибутку є більш широкі можливості порівняння, особливо в динаміці. Позитивним для підприємства є зростання цих показників, що надасть можливості подальшого його успішного зросту.

5. Ділова активність. Вона характеризує усю сукупність зусиль підприємства щодо просування на ринках продукції, праці, капіталу, послуг. Оцінку ділової активності здійснюють за двома напрямками:

1) ступінь виконання виробничого плану, забезпечення заданих темпів їх зростання;

2) рівень ефективності використання ресурсів підприємства. Найбільш істотно відображають рівень ділової активності підприємства показники оборотності, що показують скільки отримано чистого прибутку на одиницю певних активів. Нормативних значень для показників ділової активності не має, його слід аналізувати в динаміці.

6. Позиція компанії на ринку цінних паперів характеризує якість акцій підприємства та їхню привабливість для інвесторів на біржових ринках.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ І ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПАТ «АЛСЕРМІТТАЛ»

2.1 Основна характеристика підприємства ПАТ «АлсерМіттал»

У цьому підрозділі ми проведемо аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «АлсерМіттал». Є найбільшим підприємством гірничо-металургійного комплексу України та частиною іноземної корпорації.

Розпочнемо аналіз загальною характеристикою засобів підприємства, складу та активів, за даними баласну на таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Баланс засобів ПАТ «АлсерМіттал» з 2015 по 2020 рік(у тис. грн)[7]

Актив	Показник на 2018 рік(тис. Грн.)	Показник на 2019 рік(тис. Грн.)	Показник на 2020 рік(тис. Грн.)	Абсолютна зміна(2020 та 2018) (тис. Грн.)	Відносна зміна(2020 та 2018)
Нематеріальні активи	260730	338643	380563	119833	+31,4%
Основні засоби	47029241	47757468	51996100	4966859	+9,55%
Запаси	12414142	9948534	7438127	-4976015	-40%
Грошові кошти та їх еквіваленти	2008807	1005294	867691	-1147116	-56,8%
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	19416577	22080986	19143229	-273348	-1,4%
Всього активів	97674367	97544421	88349556	-9324811	-9,54%

Дані аналізу свідчать, що загальна вартість активів зменшилась на 9,54 відсотки, що є досить великим зменшенням, особливо знизися гроші та їх еквіваленти аж на 56,8 відсотків. Різниця між вартістю активів в 2018 та 2019 є дуже мала. Вартість запасів також впала майже на половину. Вартість основних засобів та нематеріальних активів збільшилася з роками, вартість нематеріальних активів у 2020 році збільшилася на 31,4% порівняно з 2018 роком.

Після аналізу засобів проведемо оцінку окремих елементів засобів підприємства. Ми проаналізуємо структуру оборотних активів і розрахуємо зміни у питомій вазі. Вони є основою будь-якого виробництва, оборотні активи складаються із засобів праці й предметів праці. І ті й інші беруть участь у створенні продукту. Однак у силу розходжень у характері функціонування в процесі виробництва й способі передачі вартості на створюваний продукт засоби праці здобувають економічну форму основних засобів, а предмети праці - оборотних активів. У той же час в умовах існування товарно-грошових відносин матеріальні засоби підприємств виступають не тільки в натуральній, але й у вартісній формі. Отже, оборотні фонди - це предмети праці в грошовій оцінці. До них відносять: сировина, матеріали, паливо, запасні частини, пальне, інші матеріальні цінності, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів. Основне призначення виробничих фондів полягає в забезпеченні планомірного й ритмічного процесу виробництва на підприємствах. Крім виробничих оборотних фондів, кожне підприємство має частину активів, що перебуває в сфері обігу. Це готова продукція, кошти на рахунках у банку і у касі підприємства, кошти в розрахунках й ін. Ця частина активів у грошовій оцінці називається фондами обігу. Основне призначення фондів обігу складається в забезпеченні коштами планомірного процесу обігу на підприємствах. Однак, незважаючи на деякі відмінності в призначенні оборотних фондів і фондів обігу, між ними існує тісний взаємозв'язок. Вони обслуговують єдиний процес відтворення й забезпечують його безперервність.

У той же час оборотні фонди й фонди обігу є складовими частинами оборотних активів, які відбивають розміщення їх по сферах відтворення в процесі руху. При цьому як ті, так й інші є самостійними економічними категоріями. Об'єктивно існуючою економічною категорією є й оборотні активи, які, обслуговуючи безперервність процесу виробництва, постійно перебувають у русі, проходячи послідовно три стадії кругообігу - грошову, товарну й виробничу.

Оборотні активи - це вартість, авансована в кругообіг виробничих оборотних фондів і фондів обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва й обігу.

В організації оборотних активів варто розрізняти їхній склад і структуру.

Під складом оборотних активів розуміють сукупність їх елементів.

Структура оборотних активів - це співвідношення між окремими елементами в їх загальному обсязі. У виробничій сфері найбільша питома вага в оборотних активах займають запаси.

Запаси - це активи, які перебувають у процесі виробництва з метою одержання продукту й подальшого його продажу. У господарській діяльності запаси підрозділяються на:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, що комплектують вироби;
- незавершене виробництво;
- готову продукцію, зроблену на підприємстві й призначену для продажу;
- швидкозношувані предмети.

Склад і структура оборотних активів не є раз і назавжди постійною величиною. Вони змінюються залежно від зміни характеру виробничої діяльності підприємства, особливостей формування запасів і витрат.

Таблиця 2.2

Оборотні активи ПАТ “АлсерМіттал” у 2020 та 2019 роках(у тис. грн)[7]

Актив	2020 рік		2019 рік		Абсолют на зміна	Відно сна зміна	Зміна у питом ій вulich ині
	Абсолютна величин а	Питом а велич ина	Абсолютна величин а	Питом а велич ина			
Запаси	7438127	24,4%	9948534	26,97 %	-2510407	- 22,2%	- 2,57%
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	19143229	64,08 %	22080986	59,86 %	-2937757	- 13,3%	4,22%
ДЗ за розрахунками	2188591	7,28%	3348807	9,07%	-1160216	- 34,64 %	- 1,79%
Інша поточна ДЗ	306075	1,01%	337117	0,91	-31042	- 9,02%	0,1%
Грошові кошти та їх еквіваленти	867691	3%	1005204	2,76%	-143513	- 14,27 %	0,24%
Інші оборотні активи	102085	0,33%	159545	0,43%	-57460	- 36,01 %	-0,1%
Усього за розділом	30045798	100%	36881636	100%	-6835838	- 18,53 %	0%

Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ АрселорМіттал показав, що за період з 2019 по 2020 рік вартість оборотних активів зменшилась на 6835838 тисяч гривень або на 18,53%. Таке зменшення активів є суттєвим та безумовно

негативним для компанії. Зменшення активів у звітньому році відбулося за рахунок зменшення по таких статтях активів: дебіторська заборгованість за рахунками, дебіторська заборгованість за товари і послуги та запаси. За звітній період оборотні активи компанії мали найбільш суттєве зниження завдяки дебіторській заборгованості за товари та послуги, що впала на 2937757 тисяч гривень. Жодна стаття в оборотних активах зросла у 2020 році, що говорить про негативний фінансовий результат в звітньому році.

За звітній період компанія мала найбільш суттєве зниження по таким статтям активів: інші оборотні активи(-36,01%), дебіторська заборгованість за рахунками(34,64%) та запаси(-22,2%), причиною цьому може бути інтесифікація пандемії, але незважаючи на це генеральний директор є влаштованим від результатів підприємства у 2020 році.[6] Зниження активів такі як запаси та основні засоби є досить негативним явищем для промислового виробництва.

Аналізуючи зміни в питомій вазі статей оборотних активів можна дійти до висновку, що зміни є малими, найбільше відхилення склала стаття дебіторської заборгованості, що виросла на майже 4% відсотки. Можна зробити висновки щодо оптимальності активів, їхня дистрибуція є оптимальною так як для такого підприємства велику роль мають необоротні активи, а саме основні засоби, що займають майже 90% нематеріальних активів та більшу половину усіх активів підприємства. Ще можна сказати, що як і очікувалось для виробничого підприємства стаття дебіторської заборгованості має найбільшу питому вагу з статей оборотних активів – більше половини. Можна спостерегти, що незважаючи на його падіння в звітньому періоді його питома вага пішла вгору, це може говорити те дебіторська заборгованість не погашається вчасно або компанія дає у борг більше активів незважаючи на те, що вони не повертаються вчасно.

Тепер ми проаналізуємо пасиви цього підприємства. Пасиви відображають джерела коштів підприємства. Вони складаються з власного капіталу та заборгованості. Сам власний капітал складається з деяких статей:

Статутний капітал — сума вкладів власників підприємства в його активи за номінальною вартістю згідно із засновницькими документами.

Пайовий капітал — це сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно розміщених у товаристві відповідно до установчих документів для здійснення його господарсько-фінансової діяльності. Для забезпечення розвитку господарської діяльності підприємства пайовиками можуть вноситися додаткові пайові внески на добровільних засадах. При щорічному розподілі прибутку за рішенням зборів пайовиків на обов'язкові та додаткові пайові внески нараховуються дивіденди, які можуть бути зараховані на поповнення паю.

Важливими складовими власного капіталу є резерви, які можуть бути сформовані у формі додаткового та резервного капіталу.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) є складовою частиною власного капіталу, що залишається у підприємства після виплати доходів власникам та формування резервного капіталу.

Додатковий капітал являє собою інший капітал, вкладений учасниками товариства (емісійний дохід, тобто дохід отриманий від розміщення акцій власної емісії за цінами, які перевищують номінальну вартість) або одержаний у процесі господарської діяльності підприємства внаслідок до оцінки активів, безоплатного отримання необоротних активів, іншого додаткового капіталу.

Резервний капітал — це сума резервів, створений підприємством відповідно до чинного законодавства або статутних документів.

Резервний (страховий) капітал створюється господарськими товариствами в розмірі, встановленому засновницькими документами, але не менше 25 відсотків статутного капіталу. Щорічний розмір відрахувань до резервного (страхового) капіталу також встановлюється засновницькими документами, але не може бути меншим за 5 відсотків суми чистого прибутку.

Резервний капітал господарського товариства створюється з метою покриття можливих в майбутньому не передбачуваних збитків, втрат. Резервний капітал може використовуватися для покриття балансового збитку

підприємства за звітний період, на виплату дивідендів при недостатності нерозподіленого прибутку, на інші цілі передбачені законодавством.

Вилучений капітал — це фактична собівартість акцій власної емісії, викуплених товариством у своїх акціонерів.

Джерелом формування статутного капіталу є грошові та матеріальні внески засновників. У випадку внесення засновниками до статутного капіталу матеріальних ресурсів, первісною вартістю є їх справедлива вартість, погоджена між засновниками, за якою активи зараховуються на баланс підприємства.

Зобов'язання — це обов'язок чи відповідальність діяти певним чином. Воно виникає тільки тоді, коли актив отримано або коли підприємство укладає невідмовну угоду придбати актив.

Зобов'язання відображається у балансі, якщо: його оцінка може бути достовірно визначена; існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому ньому внаслідок його погашення.

Зобов'язання містять у собі ймовірність майбутнього вилучення коштів підприємства і втрати економічної вигоди внаслідок прийнятих у минулому обов'язків. Разом з тим, підприємство може мати обов'язок діяти певним чином, але це не обов'язково призводить до виникнення і відображення у його балансі певного зобов'язання. Обов'язки підприємства розглядаються як його зобов'язання, якщо вони існують на даний момент і є наслідком минулих господарських операцій або подій

Необхідно відрізнити теперішні та майбутні зобов'язання. Так, рішення керівництва підприємства придбати активи у майбутньому саме собою не призводить до виникнення зобов'язання. Як правило, зобов'язання виникає тільки тоді, коли актив отримано або коли підприємство укладає невідмовну угоду придбати актив, тобто в результаті минулих операцій або інших минулих подій. Так, придбання товарів і

отримання послуг призводить до виникнення кредиторської заборгованості, а одержання позики банку призводить до зобов'язання повернути.

У той же час, зобов'язання щодо замовлених, але ще не отриманих активів не відображається у балансі замовника, оскільки в такому випадку виникає безумовна зустрічна вимога — зобов'язання покупця оплатити певний товар компенсується його правом на отримання цього товару. Як правило, зобов'язання виникає, коли отримані права використання товарів чи послуг. Пов'язані з необхідністю майбутніх платежів з метою збереження господарських зв'язків підприємства або у відповідності із здійсненням нормальної підприємницької діяльності.

Мають бути виконані неминуче. Економічні наслідки невиконання зобов'язання, наприклад, у зв'язку зі штрафними санкціями, не дадуть підприємству можливості уникнути вибуття ресурсів на користь іншої сторони. Мають визначений термін виконання, хоча точна дата може бути не відомою. Прийняті відносно суб'єктів (юридичних чи фізичних осіб або їх групи), які можуть бути ідентифіковані якщо не в момент прийняття зобов'язання, то в момент його виконання.

Зобов'язання можуть мати юридичну силу внаслідок укладених контрактів або статутних вимог (наприклад, кредиторська заборгованість за отримані товари чи послуги). Вони також можуть виникати в результаті бажання підприємства підтримувати свою ділову репутацію (якщо, наприклад, підприємство вирішило виправити недоліки своєї продукції, виявлені після закінчення гарантійного строку). Погашаючи зобов'язання, підприємство, як правило, віддає ресурси, що втілюють у собі економічні вигоди, з метою задоволення претензій іншої сторони.

Борг також може бути анульовано, коли боржник офіційно на законній підставі або за волевиявленням кредитора звільняється від прийнятих ним на себе зобов'язань. Анулювання боргу не призводить до зменшення ресурсів боржника але збільшує прибуток підприємства і сприяє виникненню додаткових зобов'язань з його оподаткування.

Зобов'язання можуть бути монетарними і немонетарними. Монетарні зобов'язання відображають суму грошових коштів, що підлягають сплаті кредиторам, а немонетарні — зобов'язання поставити товари або надати послуги визначеної кількості і якості.

Значна частина зобов'язань підприємства регулярно (щомісячно) нараховується з відображенням в обліку по дебету рахунків активів або витрат, а по кредиту — нарахованих зобов'язань. У таких випадках визнання зобов'язань безпосередньо залежить від визнання відповідних активів або витрат.

Другою умовою визнання зобов'язання у балансі є можливість його достовірної оцінки. Як правило, сума зобов'язання визначається однозначно і прямо вказується у відповідних документах. Проте існують ситуації, коїш сума платежу залежить від подальших подій. Зобов'язання визнається у таких випадках, якщо його можна оцінити з певною мірою достовірності. Звичайно, сума, що підлягає сплаті для погашення заборгованості, визначається угодою або розраховується на підставі встановлених правил. Зобов'язання, що виникли внаслідок авансової оплати покупцем товарів чи послуг за визначеними цінами, асортиментом, кількістю і якістю можуть змінювати свою грошову оцінку в часі, але незмінними залишаються обумовлена кількість та якість товару. У деяких випадках в момент виникнення зобов'язання його сума визначається із застосуванням попередніх аналітичних чи експертних оцінок. Такі зобов'язання називають забезпеченнями. Наприклад, підприємство, яке реалізує продукцію з гарантією, бере на себе зобов'язання забезпечувати її ремонт або заміну протягом гарантійного терміну. Оскільки конкретна сума витрат та час їх виникнення залежать від майбутніх подій, у звітному періоді, коли була реалізована продукція, підприємство змушене створити відповідний резерв, виходячи з попереднього досвіду та прогнозних оцінок фахівців. Такі види зобов'язань відображаються у II розділі пасиву балансу "Забезпечення наступних витрат і платежів".

Залежно від терміну погашення зобов'язання поділяються на поточні та довгострокові. Згідно з П(С)БО 2 "Баланс" зобов'язання класифікується як поточне, якщо воно бути погашене протягом операційного циклу підприємства або дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. Усі інші зобов'язання є довгостроковими. До поточних зобов'язань, звичайно, належать:

- заборгованість із розрахунків з бюджетом по податках та інших платежах;
- кредиторська заборгованість постачальникам і підрядникам за отримані від них товари, роботи, послуги;
- заборгованість з оплати праці;
- заборгованість зі страхування;
- авансові платежі замовників;
- короткострокові кредити банку;
- нараховані до сплати дивіденди, відсотки тощо.

При віднесенні заборгованості до складу поточних зобов'язань застосовують підхід, аналогічний визначенню поточних активів. Зобов'язання, що пов'язані з витратами, які виникають у ході нормального операційного циклу (в результаті придбання сировини, нарахування комунальних послуг, заробітної плати персоналу тощо), є поточними навіть тоді, коли термін їх погашення настає після 12 місяців віддати балансу. Зобов'язання, що прямо не пов'язані з операційною діяльністю підприємства (кредити банку, оголошені дивіденди, податок на прибуток, що підлягає сплаті), вважають поточними лише за умови, що їх потрібно погасити протягом 12 місяців з дати балансу.

У статті "Довгострокові кредити банків" відображається сума заборгованості підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточним зобов'язанням.

Інші поточні зобов'язання у фінансовому бухгалтерському обліку – це категорії короткострокових боргів, які об'єднані у складі пасивів балансу. Термін "поточні зобов'язання" відноситься до статей короткострокового

боргу, які фірма повинна сплатити протягом 12 місяців. До цього компанії додають слово “інші”, щоб описати ті поточні зобов’язання, які недостатньо значущі, щоб їх окремо визначити у власних рядках у фінансовій звітності, тому вони групуються разом як “інші поточні зобов’язання”. Зазвичай пояснення цих «інших» зобов’язань ви можете знайти десь у виносках до фінансової звітності.

Таблиця 2.3

Пасиви ПАТ АлсерМіттал у 2020 та 2019 роках(у тисячах гривень)[7]

Пасив	2020 рік		2019 рік		Абсолют на зміна	Віднос на зміна	Зміна у питом.велич ині
	Абсол ют. величи на	Питом а величи на	Абсолют на величин а	Питом а величи на			
Зареєстрова ний капітал	385953 3	4,3%	3859533	3,95%	0	0	0,35%
Додатковий капітал	263211 03	31,79%	2681385 9	28,4%	-492756	-1,83%	3,39%
Нерозп. прибуток	301197 20	36,09%	2937881 8	32,71%	740902	2,52%	3,38%
Відстрочені податкові зобов’язанн я	236559 4	2,6%	3133782	3,21%	-768188	-24,5%	-0,61%
Довгостр. кредити банків	232794 2	2,63%	3047624	4,12%	-719682	- 23,61%	-1,49%
Довгостр. забезпеченн я	156661 5	1,77%	1404404	1,43%	162211	11,55%	0,34%

Продовження таблиці 2.3

Пасив	2020 рік		2019 рік		Абсолютна зміна	Відносна зміна	Зміна у пит.величині
	Абсол.величина	Питом а величина	Абсол.величина	Питом а величина			
Поточ. Кред. заборгоан ість	10777464	12,1%	12207990	13,51 %	- 1430526	-11,7%	-1,41%
Поточ заборг. За Роз. з бюдж.	596609	0,67%	136815	0,14%	459794	337%	0,53%
Роз. з оплати праці	780690	0,88%	738520	0,75%	42170	5,71%	0,13%
Поточна. кред. Заб. За розрах. з учасника ми	0	0%	10765807	13,03 %	- 10765807	-	-
Поточ. забезпечення	8257	0,009 %	7786	0,007 %	471	6,04%	0,002%
Інші поточні заборв'язання	5050778	5,7%	2428865	3,49%	2621913	108%	2,21%
Усі пасиви	88349536	100%	97544421	100%	- 9194885	-9,42%	=

Аналіз динаміки Пасивів ПАТ АрселорМіттал показав, що за період з 2019 по 2020 рік вартість пасивів зменшилась на 9194885 тисяч гривень або на 9,42%. Таке зменшення пасивів є позитивним для компанії, власний капітал незначно виріс, але заборгованості сильно зменшилися. Зменшення пасивів у звітньому році відбулося за рахунок зменшення по таких статтях власного капіталу та заборгованості: відстрочені податкові зобов'язання, додатковий капітал та довгострокові кредити банкам. За звітній період пасиви компанії мали найбільш суттєве зниження завдяки відстроченим податковим зобов'язанням, що впали на 768188 тисяч гривень. Стаття зареєстрованого капіталу є змінилася, а стаття короткострокових заборгованостей перед учасниками впала до 0 у звітньому році, що є безумовно позитивним.

За звітній період компанія трохи підвищити свій власний капітал, але це за рахунок нерозподіленого прибутку. Стаття додаткового капіталу впала на 1,83%.

За звітній період компанія мала найбільш суттєве зниження заборгованості по статтям активів: поточна кредитна заборгованість по розрахунках між учасниками(-100%) та поточна кредитна заборгованість(-11,7%). Але компанія також зазнала підвищення інших статей заборгованості: поточна заборгованість за розрахунку з бюджету(337%), інші поточні зобов'язання(108%) та поточна кредитна заборгованість за розрахунках з учасниками(13,03 %), але якщо відняти загальні статті поточних та довгострокових заборгованостей то різниця буде майже 1 мільярд гривень, що є безумовно позитивно.

Аналізуючи зміни в питомій вазі статей пасивів можна дійти до висновку, що зміни є малими, найбільше відхилення склала стаття поточної кредитної заборгованості за розрахунками з учасниками, що впала до нуля, іншим найбільшим відхиленням є стаття додаткового капіталу, що змінилася на 3,39%. Узагалом питома вага власного капіталу підвищилася, а питома вага зобов'язань навпаки впала, що є позитивним. Аналіз у другому розділі дасть кращу картину.

Тепер давайте проаналізуємо фінансові результати.

Таблиця 2.4

Фінансові результати ПАТ “АлсерМіттал” з 2018 по 2020 (у тис.
грн)[7]

Стаття фінансових результатів	Показник на 2018 рік	Показник на 2019 рік	Показник на 2020 рік	Абсолютна зміна(2020 та 2018)	Відносна зміна(2020 та 2018)
Виручка	67963171	62409226	63496684	-4466487	-,6.57%
Собівар. продукції	54675902	63503128	58845530	4196628	7,62%
Валовий Прибуток	13287269	-	4651154	-8636115	-65%
Валовий Збиток	-	1093902	-	-	-
Прибуток від оп. діяльності	11809326	-	2066296	-9743030	-82,5%
Збиток від оп. Діяльн.	-	2750338	-	-	-
Сукуп. дохід (збиток)	9264106	(3014472)	248146	-9015960	-97,32%
Чистий прибуток	9509163	-	740902	-8768261	-92,2%
Чистий збиток	-	2265232	-	-	-
Чистий прибуток на одну просту акцію	2,46	(0,56)	0,19	-2,27	-92,27

Проаналізувавши фінансові результати з 2018 по 2020 рік можна зробити висновок, що 2019 рік був провальним роком для цього підприємства. Незважаючи на те, що 2020 рік був набагато кращий, порівняно з результатами 2018 року 2020 був також провальним. 2019 рік був початку пандемії, що пояснює такі негативні результати. Навіть незважаючи на, що собівартість продукції росла з роками, прибутки не змогли перевищити результат 2018 року. Порівняно з 2018 роком, прибутки впали майже в 2 рази, те саме можна і сказати про показник чистого прибутку на одну просту акцію.

Але незважаючи на це, компанія змогла звільнитися від капкану пандемії і не піти в мінус. На момент написання цієї роботи, баланс та фінансові результати на 2021 рік не є доступні, але можна припустити, що результати будуть задовільні, як у 2020 році.

Тепер ми проаналізуємо динаміку цін акції компанії.

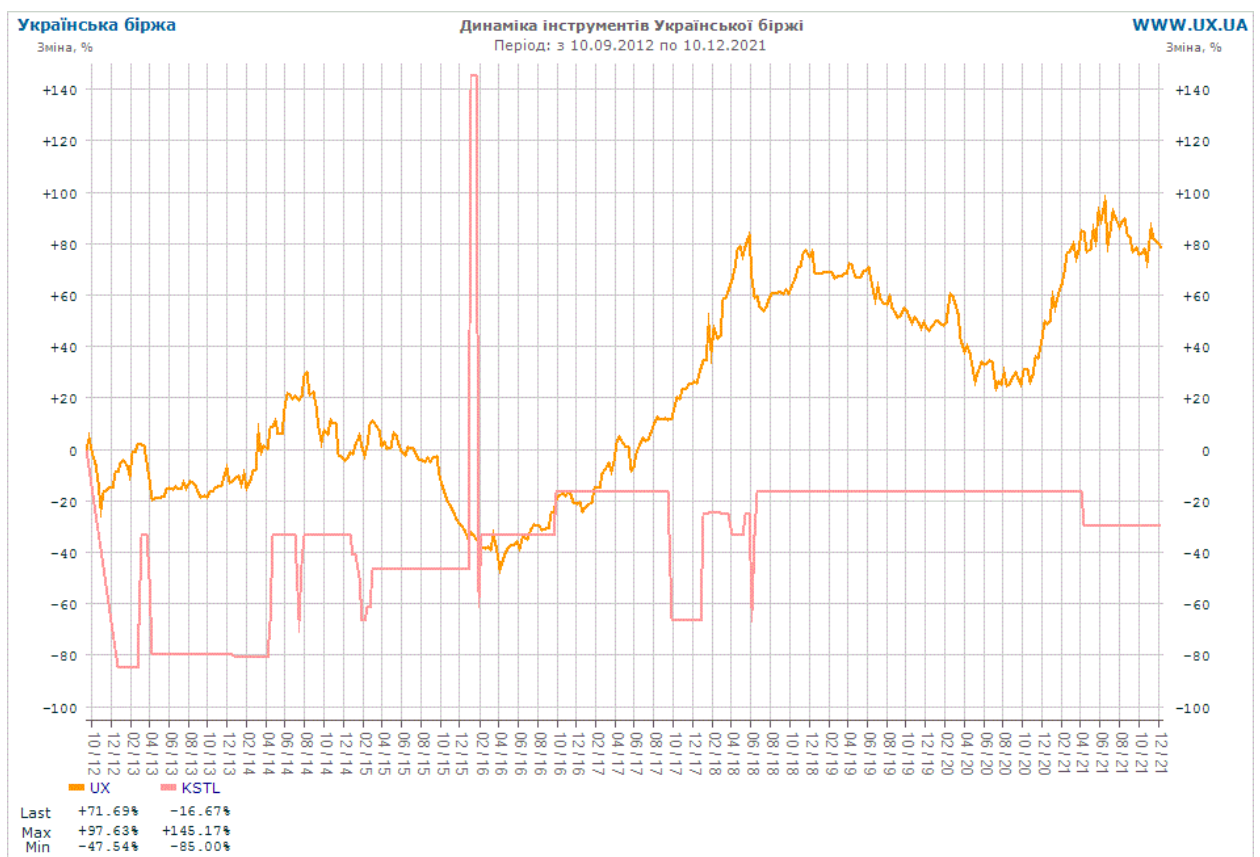

Рис 2.1 Динаміка акцій АлсерМіттал(KSTL) та індексу UX[38]

Крива лінія відображає індекс української фондової біржі, прямі лінії нижче відображають рух ціни акцій підприємства. З 1 січня 2018 року по 10 грудня 2021 року було укладено 15 угод[39], одна з яких була укладена у 2021 році. Номінальна акція емітується ціною 1 гривня обсязі 3 859 533 000 штук.

Їх емісія почалася у 2009 році, вони досягли свого піку у 2010 та 2016 році, 2013 рік був роком при якому ціна акцій була найменшою. 2016 мав особливо високий показник, навіть перевищив ціну індексу української біржі, у тому році була введення в експлуатацію доменна піч номер 9, чистий дохід був 2,7 мільярдів гривень. Після піку 2016 року ціна акції була менше гривні, і знаходиться на рівні 5 гривень на момент написання роботи, незважаючи на високий результат 2018 року ціна акції не змінювалася достатнім чином, але це більше говорить про ганебне становище української фондової біржі ніж за фінансовий стан Криворіж сталі.

Розділ 2.2 Аналіз фінансового стану підприємства на прикладі ПАТ АрселорМіттал

Проаналізуємо фінансовий стан АрселМіттал використовуючи основні аналітичні показники фінансового стану. Почнемо з його майнового стану. Майновий стан розглядає речі такі частка певних активів у підприємстві, мобільність активів та дозволяє побачити рівень застарілості інвентару. Усі показники можна розрахувати за допомогою форми номер 1 балансу. Необхідність аналізу майнового стану виникає тому, що в управлінні підприємством важливим є прийняття такої управлінської рішень, в яких будуть зацікавлені багато сторін. Проведення оцінки майнового стану має бути обов'язковим завданням для подальшого стратегічного планування підприємства. Його оцінка впливає на діяльність підприємства, він допоможе фінансовим менеджерам знайти або покращити план балансу через фінансово-стратегічні методи.

Майновий стан підприємства ПАТ АрселМіттал за 2020-2019 роки[7]

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Частка обігових виробничих фондів в обігових коштах	0,91	1,26	Немає, дивитися в динаміці, позитивне якщо іде вгору	Позитивний
Частка основних засобів в активах	48,95	58,85	Немає, дивитися в динаміці, позитивне якщо іде вгору	Позитивний
Коефіцієнт мобільності активів	160,8	51,53	Немає, залежить від галузі, у цій ситуації він має бути низьким	Позитивний
Частка оборотних виробничих активів	0,34	0,43	Немає, значення показника може давати різні висновки	Може говорити про ефективне управління збутом

Продовження таблиці 2.5

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	3,43	2,47	Немає, значення показника може давати різні висновки	Може говорити про Інтенсифікацію операційної діяльності

Аналіз показників майнового стану ПАТ “АлсерМіттал” станом на 2020 та 2019 рік свідчить, що компанія в цілому має позитивний майновий стан. Зокрема частка довгострокових фінансових інвестицій в активах, що пішла вниз і говорить про інтенсифікацію операційної діяльності, що є правильним шляхом для промислового підприємства. Коефіцієнт мобільності активів впав у 3 рази, що говорить про кращу оптимізацію балансу підприємства. В компанії промислового типу необоротні активи мають значно переважати оборотні активи. Мала мобільність активів може говорити про складність компанії підлаштуватися під зовнішній вплив ринку та проводити гнучку операційну діяльність, але у підприємство, що ми аналізуємо є металургійне підприємство, зовнішній ринок не буде сильно впливати на нього. Криворіж сталь сдає на прокат певну готову продукцію, але основна діяльність є видобування залізної руди і виплавлення її у інші матеріали. В такій ситуації низька гнучкість активів не є дуже проблемною.

Проаналізувавши усі показники можна дійти до висновку, що майновий стан покращився порівняно з 2019 роком, кращий фінансовий результат(розділ 2.1) і надалі підтверджує цей факт. Після провального року, що був 2019, баланс активів був узагалом більш оптимізованим для промислового підприємства.

Тепер дайте проаналізуємо показники ділової активності.

Таблиця 2.6

Показники ділової активності ПАТ “АлсерМіттал” у 2020 та 2019 роках[7]

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Оборотність активів(ресурсовіддача)	67,14%	68,31%	Немає, дивитися в динаміці та залежить від галузі, збільшення є позитивним	Позитивний Набагато вище конкурентів
Фондовіддача	130,67%	122,11%	Немає, дивитися в динаміці та залежить від галузі, збільшення є позитивним	Негативний, менше ніж у конкуренції
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	1,6921 оборотів	2,113 оборотів	Немає, дивитися в динаміці та залежить від галузі, збільшення є позитивним	Позитивний, на рівні конкурентів
Період одного обороту обігових коштів	212 днів	17 днів	Немає, дивитися в динаміці та залежить від галузі, зменшення є позитивним	Позитивний

Продовження таблиці 2.6

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Коефіцієнт оборотності запасів	6.38 оборотів	7,11 оборотів	4,5-8[11] оборотів	Нормативний
Період одного обороту запасів	56,42 днів	50,63 днів	Від 45 до 80 днів[11]	Нормативний
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,42 обороти	3 обороти	8 оборотів і вище	Набагато нижче нормативного
Період погашення дебіторської заборгованості	150 днів	120 днів	До 40 днів	Набагато нижче нормативного
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	5,83	6,14	8 і вище	Нижче нормативного
Погашення кредиторської заборгованості	61,7 днів	58,63 днів	Менше 45 днів	Нижче оптимального
Період операційного циклу	206,42 днів	170,63 днів	Менше 105 днів	Набагато нижче нормативного
Період фінансового циклу	144,72 дні	112 днів	60 днів	Набагато нижче нормативного
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,0293	1,0429	Немає, дивіться в динаміці	Позитивний

Аналіз показників ділової активності ПАТ “АлсерМіттал” показав задовільний рівень ділової активності. Деякі показники є позитивні, а деякі є негативні. З цієї частини та на далі у цій роботі під конкуренцією маються на увазі інші підприємства, що виплавляють залізну руду та її добувають, а саме “Суха Балка”, Запоріжсталь та Дніпроспецсталь. Порівнюючи з конкуренцією показники є приблизно на одному рівні, що є задовільно.

Як було проаналізовано в першому підрозділі, компанія має велику проблему з отриманням дебіторської заборгованості, підприємству слід змінити їхню політику дебіторської заборгованості та краще вибирати кому позичати чи надавати постачання. Слабкий показник оборотності дебіторської заборгованості також сказкється на операційному циклі, це має бути пріоритет. Також АлсерМіттал має проблему з погашенням кредитної заборгованості, вона не виплачаються вчасно, для операційної діяльності це добре так як ці кошти використовуються для продукції та покращення його роботи, але це також є негативно для репутації підприємства та його кредитної історії.

Якщо порівнювати показники з попереднім роком то вони стали узагалом кращі, але як і було зазначено вище, є речі які необхідно покращити. Що ще варто визначити, що коефіцієнт ресурсовіддачі є набагато вищим ніж у конкуренції, що говорить про оптимальність ділової діяльності – АлсерМіттал отримує більши виручки від реалізації продукції.

Отже, можна підсумувати, що підприємство має розглянути політику дебіторської заборгованості та вчасніше погашати кредиторську заборгованість.

Тепер ми проаналізуємо показники рентабельності АлсерМіттал. Рентабельність – це якісний вартісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів в процесі виробництва і реалізації товарів, робіт і послуг.[11 Ст. 64] Рентабельність є відносним показником, і вона необхідна для аналізу операційної та економічної діяльності будь-якої компанії. Завдяки показникам рентабельності двох і більше різних підприємств можна порівнювати один з одним і розуміти, яке з них є більш ефективним.

На даний час висока вартість позикових коштів, стрімке знецінення вартості національної валюти, слабкий внутрішній ринок - усі ці фактори сприяють підвищенню актуальності розуміння аспектів управління рентабельністю підприємства з метою забезпечення його ефективної роботи.

На неї можуть впливати різні чинники: і джерела капіталу, і вартість активів, оборотних коштів, і розмір доходу та інші чинники. Рентабельність дозволить нам побачити, скільки прибутку ми отримали з кожної витраченої гривні. На практиці рівень рентабельності господарської діяльності торгових підприємств зазвичай визначається відношенням прибутку до роздрібного товарообороту. Він показує, скільки відсотків становить прибуток у товарообігу. Цей рівень рентабельності слід розраховувати не по всьому балансу прибутку, а тільки по прибутку від реалізації товарів, так як фінансові результати від продажу основних засобів та інших активів, а також позареалізаційні доходи, витрати і втрати не перебувають у прямій залежності від зміни обсягу товарообігу.

Таблиця 2.7

Показники рентабельності ПАТ «АлсерМіттал» в 2019 та 2020 році[7]

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	-	2,33%	Немає, Підвищення є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова в 2020 році
Рентабельність активів за чистим прибутком	-	0,83%	Немає, Підвищення є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова в 2020 році
Рентабельність власного капіталу	-	1,21	Немає, Підвищення є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова
Рентабельність виробничих фондів	-	1,41	Немає, Підв. є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова
Рентаб. реалізованої продукції за прибутком від реалізації	-	3,84	Немає, Підв. є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова

Продовження таблиці 2.7

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	-	3,25	Немає, Підв. є позитивним, порівн. з конкурентам	Позитивний, конкуренція була досить збиткова
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	-	1,16	Немає, Підв. є позитивним	Позитивний, конкуренція була досить збиткова
Коефіцієнт реінвестування	-	100%	90%-100%	Позитивний
Коеф. стійкості економічного зростання	-21,62%	1,21%	Вище нуля	Нормативний
Період окупності капіталу	-	119 днів	Вище нуля, але зниження є прийнятним	Середній
Період окупності власного капіталу	-	82,16 дні	Вище нуля, але зниження є прийнятним	Високий

Аналіз показників рентабельності ПАТ “АлсерМіттал” показав задовільний рівень рентабельності. Усі показники є позитивні. Порівнюючи з конкуренцією показники є кращі, так як багато з них були не прибутковими в 2020 році, компанія “Суша Балка” мала набагато кращі показники рентабельності порівняно з “АлсерМіттал”, такі як рентабельність активів за чистим прибутком(19,46%), рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності(45,77%) та рентабельність власного капіталу(28,1%), порівнюючи ці показники, можна дійти до висновку, що “Суша Балка” є набагато більш рентабельною в 2020 році.

Можна спостерегти, що компанія не мала рентабельності у 2019 році так як той рік був збитковим, негативний коефіцієнт стійкості економічного

зростання у 2019 році був негативний, що говорить про деструктивні явища, але у 2020 році цей показник став позитивним, хоч і сам показник досить низький. Можна спостерегти, що коефіцієнт реінвестування є 100%, це означає, що усі прибутки підприємства були інвестовані в його експансію, що є позитивним, але це може бути негативним в очах інвесторів, так як ці прибутки також можуть бути використані для виплати дивідендів.

Період окупності власного капіталу є одним із найважливіших показників для власників підприємства та його інвесторів. В залежності від цього буде прийматися рішення чи варто продовжувати діяльність підприємства. Вести свій бізнес є досить ризиково, особливо порівняно з отриманням прибутку від використання фінансових інструментів таких як цінні папери. Якщо період окупності не влаштовує власника або інвесторів, то такий бізнес є не вартим коштам. Період окупності капіталу “АлсерМіттал” у 2020 році склав 82,16 днів, що є менше трьох місяців, що на мою думку є позитивний результат.

Тепер ми проаналізуємо показники фінансової стійкості, перші два підрозділи цієї роботи були присвячені їм, тому ми можемо зразу перейти до їх аналізу на прикладі ПАТ “АлсерМіттал”. Показники фінансової стійкості надають інформацію про можливість підприємства сплачувати свої довгострокові зобов’язання. Також ці показники можуть відповісти на питання чи є ефективним використання довгострокових зобов’язань на цьому підприємстві.

Таблиця 2.8

Показники фін. стійкості ПАТ “АлсерМіттал” у 2019 та 2020 роках[7]

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Власні обігові кошти	10109855	12180114	Немає, дивитися в динаміці	Позитивний, приріст на 20%
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,27	0,4	0,1 і вище	Нормативний
Маневреність робочого капіталу	0,98	0,61	0,1 і вище	Нормативний
Маневреність власних оборотних коштів	0,09	0,41	0,4-0,6	Оптимальний
Коеф.забезпеч. власними обіговими коштами запасів	1,01	1,63	0,5 і вище	Вище оптимального
Коефіцієнт покриття запасів	2,05	2,8	1 і вище	Вище оптимального
Коефіцієнт фінансової автономії	0,62	0,68	0,4-0,6	Оптимальне
Коефіцієнт фінансової залежності	1,6	1,46	1,67-2,5	Нижче оптимального

Продовження таблиці 2.9

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,16	0,2	0,1 і вище	Оптимальне
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,37	0,31	0,4-0,6	Нижче нормативного
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,64	2,21	0,67-1,5	Вище оптимального
Показник фінансового левереджу	0,16	0,15	0,25 і нижче	Оптимальний
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,72	0,79	0,7-0,9	Оптимальний

Аналіз показників фінансової стійкості ПАТ “АлсерМіттал” показав високий рівень фінансової стійкості. Більшість показників є позитивні. Більшість показників покращилися в порівнянні 2019 роком.

В порівнянні з минулим роком, власні обігові кошти зросли аж на 20%, що не надзвичайно позитивно. Власні обігові кошти дозволяють просто виплачувати виплачувати поточні забор’язання та/або розширити виробництво. Це знак високої фінансової стійкості.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами знаходиться на оптимальному рівні, також він виріс порівняно з 2019 роком. Цей показник та власні обігові кошти є також показниками ліквідності

підприємства, цей показник характеризує можливість претворення активів у ліквідні кошти, що дозволяє компанії вчасно погашати свої короткострокові борги та бути гнучкими в надзвичайних ситуаціях коли кошти необхідні саме в даний момент.

Маневреність робочого капіталу робочого впала порівняно з 2019 роком, що є позитивним для такого показника. Цей показник говорить про частку запасів у власних обігових коштах. Високе значення показника призводить до уповільнення оборотності обігових коштів, що в умовах інфляції зменшує платоспроможність підприємства. Запаси є найменш ліквідним активом на підприємстві, тому його висока частка у власних обігових коштах говорить про низьку ліквідність та фінансову стійкість.

Маневреність власних оборотних коштів сильно зросла у 2020 році та досягла нормативного рівня. Вона характеризує частку абсолютно ліквідних активів в обігових коштах, наче як антипод показника зазначеного вище. Нормативний показник говорить про достатню стійкість підприємства, так як абсолютно ліквідні активи дозволяють легко погашати короткострокові зобов'язання, це також є ознака високої ліквідності підприємства. Занадто високий показник маневреності оборотних коштів може говорити про залежність компанії від середніх та довгострокових боргів, тому цей показник слід тримати на певному власним капіталом, на 2020 рік такого ризику на 2020 не було.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів був на нормативному рівні в 2019 та 2020 роках. Він значно виріс у 2020 році. Показник говорить про забезпечення запасів довгостроковими стійкими джерелами фінансування, так як у 2020 році власні обігові кошти зросли майже на 2 мільярди гривень, цей показник сильно виріс, що говорить про сильну фінансову стійкість підприємства.

Коефіцієнт покриття запасів виріс у 2020 році порівняно з 2019 та є досить високим, що говорить про високу ліквідність та фінансову стійкість,

цей показник дещо схожий на показник маневреності власного капіталу, але він також включає у себе заборгованість.

Коефіцієнт фінансової незалежності є одним з найважливіших показників фінансової стійкості. Він виріс порівняно з 2019 так знаходиться трохи вище нормативного рівня. Цей показник говорить який відсоток активів компанія може профінансувати використовуючи лише власний капітал, що в цій ситуації є 68 відсотків. Низьке значення говорить про залежність компанії від позикових коштів, але високе значення говорить, що компанія не використовує повний потенціал. АлстерМітал є досить старою компанією, тому такий показник повинен бути нижчим, але це я зрозуміло так як інтенсифікація операційної діяльності в нестабільний час може призвести ускладнень виплати заборгованості. Підприємству слід залучити додаткові позикові кошти та збільшити обсяги підприємства у майбутньому.

Коефіцієнт фінансової залежності є протилежний показнику фінансової незалежності, вони характеризують забезпечення заборгованості власними коштами, чим менше тим краще, але занадто малий показник говорить про не використання усього потенціалу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу виріс порівняно з 2019 роком та продовжує знаходитися на оптимальному рівні. Це свідчить про достатність власних ресурсів для фінансування активів підприємства, що є ознакою фінансової стійкості.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу впав у 2020 році порівняно з 2019 роком. В 2019 він був поза оптимальною зоною та в 2020 році він впав ще нижче нормативної зони. Показник вище нормативного говорить про фінансову залежність від позикових джерел. Але у цій ситуації ми маємо показник нижче нормативного. Як було зазначено в аналізі коефіцієнта фінансової незалежності, ПАТ “АлсерМіттал” має нижче за нормативний рівень позикових коштів. Йому слід залучити більше позикових коштів коли нестабільний фінансовий стан через пандемію буде уповільнений.

Коефіцієнт фінансової стабільності сильно виріс у 2020 році порівняно з 2019, він знаходиться поза межами нормативної зони. Значення нижче нормативного говорить про високий рівень фінансової стійкості, але у цій ситуації коефіцієнт є вище за нормативний, це говорить про невикористання повного потенціалу компанії. Вона не має додаткові резерви, які можна використати для підвищення продукції, але не використовує їх з певних причин, можливо це є наслідок нестабільного фінансового стану країни.

Показник фінансового левереджу як і очікувалось є нижчим у 2020 році, так як підприємство не використовує багато позикового капіталу. Даний показник знаходиться на оптимальному рівні, але як і було зазначено вище – компанії слід залучити більше позикового капіталу для збільшення продукції у майбутньому.

І нарешті, ми маємо коефіцієнт фінансової стійкості, що є часткою стабільних джерел фінансування. Він виріс у 2020 році порівняно з 2019 та знаходиться на нормативному рівні. Це говорить про високу платоспроможність у довгостроковій перспективі, що є “ядром” фінансової стійкості в цілому.

Отже, ми можемо підсумувати, що ПАТ “АлсерМіттал” має високу фінансову стійкість, усі показники показують його високу фінансову стійкість. Але підприємство не використовує усього його можливого потенціалу. Коли закінчиться пандемія, компанії слід залучити більше позикового капіталу для експансії операційної діяльності.

Тепер ми перейдемо до показників ліквідності підприємства. Ліквідність це можливість швидко перетворення активів у гроші. Або іншими словами це його спроможність швидко реалізувати активи й отримати гроші для оплати своїх заборгованостей, або співвідношення величини його високоліквідних активів і короткострокові заборгованості. Деякі показники фінансової стійкості також говорять про ліквідність підприємства, тому ми вже маємо деяку його картину.

Показники ліквідності ПАТ “АлсерМіттал”

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Коефіцієнт ліквідності поточної	1,3	1,68	1-3, але бажано 2-3	Середній
Коефіцієнт ліквідності швидкової	1	1,26	0,5-1	Вище оптимальної зони
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	0,03	0,04	0,1-0,2	Нижче оптимальної зони, негативний
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	2,4	2,5	0,9-1,1	Набагато вище нормативної зони, показники дебіторської заборгованості занадто високі

Проаналізувавши показники ліквідності ПАТ “АлсерМіттал” можна дійти до висновку, що ця компанія має середній рівень ліквідності. Що, є задовільно, але є речі які можна покращити та оптимізувати.

Коефіцієнт ліквідності поточної знаходиться в нормативній зоні, але для такого великого підприємства цей показник має бути вищим. Він виріс у 2020 році, це говорить про достатність обігових коштів для погашення боргів

протягом, але є деякі нюанси про які буде сказано нижче у аналізі показника співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт ліквідності швидкової виріс на 26% в порівнянні з 2019 роком та знаходиться в оптимальній зоні, це говорить про достатність найбільш ліквідних активів для погашання термінових боргів. Ми вже прийшли до цього висновку в аналізі фінансової стійкості.

Коефіцієнт ліквідності абсолютної виріс у 2020 році, але дуже не значно. Сам же показник знаходиться нижче оптимальної зони, що є безумовно негативним явищем. Це говорить, що підприємство не може погасити короткострокову заборгованість лише використовуючи банківські рахунки, але підприємство має інші менш ліквідні активи які можна використати і цього буде достатньо, як показали минулі аналізи. Все ж таки, підприємству слід мати більше коштів на банківських рахунках які можна використати для погашення дуже термінових боргів.

Показник співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості є набагато вище ніж за оптимальний рівень, як і очікувалося. В першому підрозділі ми прийшли до висновку, що компанії слід покращити політику дебіторської заборгованості, якщо виправатв цей нюанс то інші показники ліквідності мають піти угору, що позитивно сказиться на загальному фінансовому стані підприємства.

Тепер ми проаналізуємо позицію підприємства на ринку цінних паперів. У в минулому підрозділі ця тематика була частково описана. Позиція на ринку цінних паперів є дуже важлива складова фінансового стану для інвесторів компанії, рух ціни акцій та можливість отримати дивідени приваблює інвесторів вкласти кошти в акції компанії. Чим кращий фінансовий результат тим кращі дивіденди в більшості ситуацій. А емісія цінних паперів надає їх емітенту кошти для ведення операційної діяльності.

Таблиця 2.11

Позиція акцій ПАТ “АлсерМіттал” на ринку цінних паперів

Показник	Значення показника у 2019 році(гривень)	Значення показника у 2020 році(гривень)	Оптимальн е значення показника	Коментарі
Чистий прибуток на акцію	-	0,19	Немає, дивіться у динаміці	
Дивіденд на акцію	2,81	-	Немає, дивитись в динаміці	
Дивідендний вихід	-4,762	-	Залежить від дивідендної політики	У 2020 році дивіденди не виплачувались , а 2019 рік був збитковий
Коефіцієнт котирування акцій	4,21	4,21	Чим більше тим краще	Досить позитивний
Коефіцієнт ціна/прибуток	-7,13	22,15	Чим більше тим краще	Позитивний
Дивідендна дохідн. акції	0,66	-	Чим більше тим краще	Низький
Зміни у добробуті акціонерів	66,13	-	Чим більше тим краще	Неможливо сказати

Продовження таблиці 2.11

Показник	Значення показника у 2019 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника	Коментарі
Капіталізація компанії	16248633930	16248633930	Залежить від емісійної політики компанії	Не змінилася з роками
Дохід на 1 акцію	0,0161	0,0164	Чим більше тим краще	Дуже низька
Коефіцієнт ціна/дохід	260,3	255,8	Чим менше тим краще	Середній
Балансова вартість акції	0,1570	0,1577	Залежить від емісійної політики компанії	Низький
Співвідношення баласової та ринкової ціни акції	268	266,8	Чим менше тим краще	Низький

Проаналізувавши позицію підприємства ПАТ “АлсерМіттал” на ринку цінних паперів можна прийти до висновку, що ситуація з акціями компанії є досить скрутна, як було зазначено у минулому розділі. У 2020 році дивіденди не були виплачені, також незважаючи на збитковий 2019 рік, компанія виплатила дивідендів акціонерам. Можливо негативний результат минулого року був причиною невиклати дивідендів у 2020. Коефіцієнт реінвестування в 2020 році був 100%, усі кошти пішли на збільшення виробництва, а не

дивіденди. Емісія також була припинена. У 2021 році ринкова ціна акції стала 5 гривень, можливо в цьому році ситуація покращиться. Можна зробити висновок, що акції цієї компанії купляти не слід.

Можна зробити висновок, що ПАТ “АлсерМіттал” має досить високий рівень фінансового стану. В майже усіх аспектах 2020 рік був кращий 2019 року для компанії. Майновий стан знаходиться на високому рівні з пріоритетом на операційну діяльність. Компанія має проблему з дебіторською та короткостроковою заборгованістю. Їй слід розглянути політику дебіторської заборгованості, це також дозволить вирішити проблему з короткостроковими заборгов'язаннями. Рентабельність підприємства була на задовільному рівні, але з покращенням фінансової ситуації в державі та полегшенням пандемії, прибутковість підприємства має зрости в наступному році, якщо порівнювати з конкурентами, то “АлсерМіттал” показав досить сильні фінансові результати. Підприємство показало високі показники фінансової стійкості в 2020 році, що говорить про його можливість виплачувати довгострокові заборгов'язання. Але “АлсерМіттал” не використовує увесь свій потенціал, у майбутньому йому слід залучити більше позикового капіталу для підвищення операційної діяльності для підвищення прибутків. Ліквідність знаходиться на середньому рівні, покращення політики дебіторської заборгованості підвищить її до високого рівня, так як з'являться кошти на погашення короткострокових заборгованостей. Позиція акцій на фіндовому ринку є досить слабка, але це більше говорить ганебний стан української фондової біржі. Ціна акцій зросла на приблизно 10% на кінець 2021 року. З 5 гривень до 5,51 гривень.

Розділ 2.3 Оптимізація фінансової стійкості підприємства на прикладі ПАТ “АрселМіттал”

Перед тим як давати рекомендації до оптимізації фінансової стійкості, давайте проаналізуємо показники фінансової стійкості ПАТ “АлсерМіттал” у

2018 році. Той рік показав набагато кращі фінансові результати, є деякі аспекти з яких можна зробити певні висновки.

Таблиця 2.12

Фінансова стійкість ПАТ “АлсерМіттал” у 2018 та 2020 році[7]

Показник	Значення показника у 2018 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника
Власні обігові кошти	24154657 тис. грн	12180114 Тис.грн.	Немає
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,6	0,4	0,1 і вище
Маневреність робочого капіталу	0,51	0,61	0,1 і вище, але зменшення є позитивним
Маневреність влас.оборот коштів	0,08	0,41	0,4-0,6
Коеф.забезпеч. власними обігов. коштами запасів	1,94	1,63	0,5 і вище
Коефіцієнт покриття запасів	2,76	2,8	1 і вище
Коеф. фін. автон.	0,76	0,68	0,4-0,6
Коефіцієнт фінансової залежності	1,31	1,46	1,67-2,5

Продовження таблиці 2.12

Показник	Значення показника у 2018 році	Значення показника у 2020 році	Оптимальне значення показника
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,32	0,2	0,1 і вище
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,23	0,31	0,4-0,6
Коефіцієнт фінансової стабільності	3,21	2,21	0,67-1,5
Показник фінансового левереджу	0,1	0,15	0,25 і нижче
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,76	0,79	0,7-0,9

Можна спостерегти деякі відмінності. У 2018 році ПАТ “АлсерМіттал” мав у 2 рази більше власних обігових коштів, це викликано набагато меншою кількістю короткострокових заборгованостей у 2018 році. З роками вона почала рости, це є одне з перешкод які необхідно подолати для кращої ліквідності підприємства. Це також підтверджується вищим показником коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними коштами, власних коштів було набагато більше, тому і вища ліквідність. Можна спостерегти, що коефіцієнт маневреності власних обігових коштів був набагато менший у 2018 році порівняно з 2020, набагато нижчий за норматив. Це також викликано набагато вищою кількістю власних обігових коштів, так як стаття грошей та їх

еквівалентів є приблизно однакова між роками – приблизно один мільярд гривень. Ця проблема була вирішена в наступному році залученням короткострокових позик. Більшість наступних показників нагадують на проблему описану у минулому розділі – це мала наявність позикових коштів у підприємстві, що приводить до невикористання їхнього повного потенціалу. 2018 рік був стабільним роком, вірус COVID-19 ще не досяг України у той час. Тому можна зроби́ти висновок, що компанії слід залучати більше коштів і з роками підприємство почало це робити як нам показують данні за 2019 та 2020 рік.

Фінансова стійкість АлсерМіттал знаходиться на високому рівні, але ми можемо надалі оптимізувати її.

Власні оборотні кошти використовуються для щоденної операційної діяльності компанії. Велика їх кількість приносить певні переваги. В нашій ситуації власні обігові активи в основному складаються з відносно повільно конвертованих оборотних активів, а не з грошей та їх еквівалентів, у цьому випадку компанії буде потрібно більше оборотного капіталу. Це пояснює дуже малу маневреність власних оборотних коштів, необхідно залучати додаткові кошти на постійній основі. Це можуть бути як додаткові вклади сторонніх інвесторів або кошти власників підприємства. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами знаходиться на позитивному рівні, що говорить про здатність компанії фінансувати оборотні активи використовуючи власний капітал. Для підвищення цього показника можна оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів, а саме залучити додаткові кошти, змінити поточну політику дебіторської заборгованості. Це саме відноситься до коефіцієнту забезпечення власними коштами запасів.

Маневреність робочого капіталу знаходиться на задовільному рівні, але виріс в наступному році. Компанії слід підвищити власні оборотні кошти до такого рівня який дозволить кращій маневреності власними коштами. Так як це є виробниче підприємство частка і вартість запасів є буде значною, що є

проблематично так як запаси є найменш ліквідним активом. Зменшити запаси для такого підприємства буде не просто, але збільшити власні оборотні кошти є цілком можливим. Це також стосується коефіцієнту маневреності власного капіталу.

Маневреність власних оборотних коштів була дуже низькою, але зросла до нормативного рівня у 2020 році. Це говорить про те, що компанія стала здатна погашати свої найбільш терміновими зобов'язаннями, використовуючи власні обігові кошти. Але як показують аналізи ліквідності це не є фактом. Тому слід оптимізувати активи та підвищити власний капітал, що включає покращення політики дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт покриття запасів знаходиться на високому рівні, його слабке падіння є завдасть шкоди роботі підприємства, воно продовжуватиме стабільно створювати запаси. Просто необхідно мати достатню кількість власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової автономії знаходиться вище нормативу, що говорить про високу стійкість підприємства, але це також говорить про невикористання компанією усього потенціалу. Якщо значення показника фінансової незалежності є занадто високим, то є: потенціал для зростання компанії, збільшення частки ринку(навіть незважаючи на те, що вона вже має найбільшу частку), збільшення обсягу продажів та підвищення ефективності роботи за рахунок залучення додаткових коштів, доцільно буде залучати додаткові позикові кошти. Розрахунок ефекту фінансового левереджа дозволить отримати однозначну відповідь про доцільність таких дій, він знаходиться на нормативному рівні. У 2020 році більше позикових коштів було використано, але повний потенціал не був досягнутий. Це також стосується коефіцієнту концентрації позикового капіталу, він є нижче нормативного, повний потенціал не був досягнутий, необхідно більше позикового капіталу.

Коефіцієнт фінансової стабільності є набагато вищим нормативного, це говорить про те, що компанія має резерви які можна використати для

збільшення продукції, але в цей самий час не слід забувати про короткострокову заборгованість, з якою данне підприємство має проблеми.

І нарешті коефіцієнт фінансової стійкості знаходиться на нормативному рівні, для підтримки неююхідно забезпечувати стабільний рівень власного капіталу або залучати довгострокові позики.

Як показали нам певні аналізи, компанія має проблему з дебіторською заборгованістю. Здійснення її контролю є необхідним для підприємств. Оскільки дає змогу дослідити економічну доцільність та правильність господарських операцій, дотримання законності їх здійснення та розуміння замовників товару. Завдяки результатам контролю над вибором замовнків, керівництво має можливість вчасно та швидко визначити шляхи вирішення проблем та попередити їх виникнення в майбутньому.

Контроль, аналіз з покупцями та замовниками доцільно розпочинати з контролю за виконанням договірних зобов'язань. Укладений між сторонами договір є основою для проведення розрахунків. Господарський договір складається у формі єдиного документа, який підписується сторонами та скріплюється печатками. При укладанні господарського договору сторони мають чітко узгоджувати всі необхідні умови, які складаються з предмета, ціни та строку дії договору. Обов'язки сторін та правові наслідки у разі порушення договірних зобов'язань визначаються Цивільним кодексом України. Зокрема у статті 692 визначається, що:

1. Покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлений інший строк оплати товару.
2. Покупець зобов'язаний сплатити продавцеві повну ціну переданого товару.
3. У разі прострочення оплати товару продавець має право вимагати оплати товару та сплати відсотків за користування чужими грошовими коштами.

4. Якщо покупець відмовився прийняти та оплатити товар, продавець має право за своїм вибором вимагати оплати товару або відмовитися від договору купівлі-продажу.

5. Якщо продавець зобов'язаний передати покупцеві крім неоплаченого також інший товар, він має право зупинити передання цього товару до повної оплати всього раніше переданого товару, якщо інше не встановлено договором або актами цивільного законодавства.

У процесі господарської діяльності підприємство не завжди проводить грошові операції з покупцями та замовниками одночасно з передачею майна, виконанням робіт чи наданням послуг. Тому в підприємства виникає дебіторська заборгованість. Згідно з Податковим кодексом України дебітор – особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів [39]. Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», дебіторами є юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, а дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [4].

В умовах кризи неплатежів особливо зростає роль ефективного управління дебіторською заборгованістю, своєчасного її повернення та попередження безнадійних зобов'язань. При цьому слід пам'ятати, що політика управління дебіторською заборгованістю є одночасно складовою не лише фінансової, а й маркетингової стратегії компанії.

Заборгованість класифікується на дійсну, сумнівну та безнадійну. Дійсною дебіторською заборгованістю є така заборгованість, що буде погашена відповідно за умовами договору, та стосовно якої немає жодних сумнівів щодо її погашення. Сумнівна дебіторська заборгованість це така заборгованість, щодо якої існує певна невпевненість у її погашенні дебітором. Безнадійною є заборгованість, стосовно якої існує впевненість у її неповерненні боржником, або строк позивної давності якої завершився. При здійсненні контролю над дебіторською заборгованістю за товари, роботи і послуги – необхідно звернути увагу на створення та використання резерву сумнівних боргів. Формування резерву сумнівних боргів зумовлено

принципом обачності, відповідно до якого методи оцінки, які використовують у бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат, а також завищенню оцінки активів і доходів підприємства. Таким чином, резерв сумнівних боргів виступає в ролі інструмента коригування оцінки дебіторської заборгованості [43]. В залежності від обраного підприємством методу нарахування резерву сумнівних боргів(далі РСБ), контролю оцінці піддається платоспроможність окремих боржників, або робиться список у якому згрупована дебіторська заборгованість за строками її непогашення. При використанні підприємством коефіцієнта сумнівності для розрахунку резерву сумнівних боргів, контролер має перевірити обґрунтованість розрахованого коефіцієнта та здійснити перерахунок суми нарахованого резерву. Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися різними способами, розглянемо один із них - спосіб «питомої ваги в чистому доході». Він передбачає визначення питомої ваги безнадійних боргів у сумі чистого доходу від реалізації продукції на умовах подальшої оплати за період спостереження. РСБ за допомогою коефіцієнту сумнівності розраховується таким чином:

$$K_c = \frac{БДЗп}{ЧПп} \quad 2.1 \text{ Розрахунок коефіцієнту сумнівності}$$

K_c = коефіцієнт сумнівності;

БДЗп = безнадійна дебіторська заборгованість на момент спостереження;

ЧПп = чистий дохід на момент спостереження;

Далі, ми можемо розрахувати РСБ:

$$РСБ = K_c \times ЧП \quad 2.2 \text{ Розрахунок резерву сумнівних боргів}$$

ЧП = чистий прибуток

І таким чином ми розраховуємо РСБ, що покаже нам суму безнадійної частини дебіторської заборгованості, що допоможе плануванню коштів.

Іншим важливим завданням контролю операцій з покупцями та замовниками є контроль за систематичним проведенням інвентаризації

розрахунків. Відповідно до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, інвентаризація дебіторської заборгованості полягає у звірці документів і записів у реєстрах обліку, а також у перевірці обґрунтованості сум, відображених на відповідних рахунках; оформлюється актом інвентаризації [48]. Обов'язковим є проведення інвентаризації один раз на рік перед складанням річної фінансової звітності. Але для своєчасного виявлення сумнівної заборгованості та вжиття заходів щодо її стягнення, доцільним є проведення інвентаризації результатів аналізу з покупцями та замовниками кожен квартал року. При здійсненні контролю операцій з покупцями та замовниками необхідно дослідити достовірність та реалістичність кожної суми заборгованості. За цими результатами керівництво підприємства може приймати рішення стосовно продовження чи припинення співпраці з відповідними покупцями та замовниками, залежно від виконання ними договірних умов та дотримання строків виплати. Особливо детально під час контролю перевіряють реальність і достовірність кожної суми виникнення операцій та підтвердження їх документальної обґрунтованості. Для цього необхідно перевірити, в якому стані знаходиться облік цих операцій та відповідність його даних первинним документам - накладним та актам виконаних робіт. Аналіз розрахунків із покупцями та замовниками багато в чому залежить від стану їх обліку і документального забезпечення. Невчасне виявлення помилок у розрахункових документах може призвести до виникнення спірної заборгованості.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи аналіз оцінки фінансової стійкості, можна виокремити певні напрями її дослідження, які можна вважати фундаментальними: визначення рівня забезпеченості запасів джерелами їх формування; аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості в динаміці та порівняння їх з нормативними значеннями. Обираючи підхід до аналізу фінансової стійкості підприємства, варто враховувати операційної діяльності підприємства.

Фінансова стійкість є частиною загального фінансового стану, негативна фінансова стійкість говорить загіршений стан підприємства який скоріше всього приведе до банкрутства. Деякі вчені визначають поняття «фінансова платоспроможність» та «Фінансова стійкість» як тотожні. Але інші вважають, що фінансова стійкість є широким поняттям, що говорить про безпечну роботу підприємства, що може швидко та вчасно погашати свої довгострокові зобов'язання, а фінансова платоспроможність це таке поняття яке більш цікавить кредиторів, що хочуть надати активи в борг.

Ми проаналізували фінансовий стан підприємства використовуючи шість груп коефіцієнтів:

1. Майновий стан;
2. Фінансова стійкість;
3. Ліквідність;
4. Прибутковість підприємства;
5. Ділова активність.
6. Позиція компанії на ринку цінних паперів

Ми проаналізували фінансові характеристики ПАТ АлсерМіттал. Дані аналізу свідчать, що загальна вартість активів зменшилась на 9,54 відсотки, що є досить великим зменшенням, особливо знизися гроші та їх еквіваленти аж на 56,8 відсотків. Різниця між вартістю активів в 2018 та 2019 є дуже мала. Вартість запасів також впала майже на половину. Вартість основних засобів та

нематеріальних активів збільшилася з роками, вартість нематеріальних активів у 2020 році збільшилася на 31,4% порівняно з 2018 роком

Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ АрселорМіттал показав, що за період з 2019 по 2020 рік вартість оборотних активів зменшилась на 6835838 тисяч гривень або на 18,53%. Таке зменшення активів є суттєвим та безумовно негативним для компанії. Зменшення активів у звітньому році відбулося за рахунок зменшення по таких статтях активів: дебіторська заборгованість за рахунками, дебіторська заборгованість за товари і послуги та запаси. За звітній період оборотні активи компанії мали найбільш суттєве зниження завдяки дебіторській заборгованості за товари та послуги, що впала на 2937757 тисяч гривень. Жодна стаття в оборотних активах зросла у 2020 році, що говорить про негативний фінансовий результат в звітньому році.

За 2020 рік компанія мала найбільш суттєве зниження по таким статтям активів: інші оборотні активи(-36,01%), дебіторська заборгованість за рахунками(34,64%) та запаси(-22,2%), причиною цьому може бути інтесифікація пандемії. Зниження активів такі як запаси та основні засоби є досить негативним явищем для промислового виробництва.

Аналізуючи зміни в питомій вазі статей оборотних активів можна дійти до висновку, що зміни є малими, найбільше відхилення склала стаття дебіторської заборгованості, що виросла на майже 4% відсотки. Можна зробити висновки щодо оптимальності активів, їхня дистрибуція є оптимальною так як для такого підприємства велику роль мають необоротні активи, а саме основні засоби, що займають майже 90% нематеріальних активів та більшу половину усіх активів підприємства. Ще можна сказати, що як і очікувалось для виробничого підприємства стаття дебіторської заборгованості має найбільшу питому вагу з статей оборотних активів – більше половини. Можна спостерегти, що незважаючи на його падіння в звітньому періоді його питома вага пішла вгору, це може говорити те дебіторська заборгованість не погашається вчасно або компанія дає у борг більше активів незважаючи на те, що вони не повертаються вчасно.

Аналізуючи зміни в питомій вазі статей пасивів можна дійти до висновку, що зміни є малими, найбільше відхилення склала стаття поточної кредитної заборгованості за розархунками з учасниками, що впала до нуля, іншим найбільшим відхиленням є стаття додаткового капіталу, що змінилася на 3,39%. Узагалом питома вага власного капіталу підвищилася, а питома вага забор'язань навпаки впала, що є позитивним.

Проаналізувавши фінансові результати з 2018 по 2020 рік можна зробити висновок, що 2019 рік був провальним роком для цього підприємства. Незважаючи на те, що 2020 рік був набагато кращий, порівняно з результатати 2018 року 2020 був також провальним. 2019 рік був початку пандемії, що пояснює такі негативні результати. Навіть незважаючи на, що собівартість продукції росла з роками, прибутки не змогли перевищити результат 2018 року. Порівняно з 2018 роком, прибутки впали майже в 2 рази, те саме можна і сказати про показник чистого прибутку на одну просту акцію. Але незважаючи на це, компанія змогла звільнитися від капкану пандемії і не піти в мінус. На момент написання цієї роботи, баланс та фінансові результати на 2021 рік не є доступні, але можна припустити, що результати будуть задовільні, як у 2020 році.

Можна зробити висновок, що ПАТ “АлсерМіттал” має досить високий рівень фінансового стану. В майже усіх аспектах 2020 рік був кращий 2019 року для компанії. Майновий стан знаходиться на високому рівні з пріоритетом на операційну діяльність. Компанія має проблему з дебіторською та короткостроковою заборгованістю. Їй слід розглянути політику дебіторської заборгованості, це також дозволить вирішити проблему з короткостроковими забор'язаннями. Рентабельність підприємства була на задовільному рівні, але з покращенням фінансової ситуації в державі та полегшенням пандемії, прибутковість підприємства має зрости в наступному році, якщо порівнювати з конкурентами, то “АлсерМіттал” показав досить сильні фінансові результати. Підприємство показало високі показники фінансової стійкості в 2020 році, що говорить про його можливість

виплачувати довгострокові заборгов'язання. Але "АлсерМіттал" не використовує увесь свій потенціал, у майбутньому йому слід залучити більше позикового капіталу для підвищення операційної діяльності для підвищення прибутків. Ліквідність знаходиться на середньому рівні, покращення політики дебіторської заборгованості підвищить її до високого рівня, так як з'являться кошти на погашення короткострокових заборгованостей. Позиція акцій на фіндовому ринку є досить слабка, але це більше говорить ганебний стан української фондової біржі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закони України. Звіт постанов кабінету Міністрів України стаття 52. Із змінами, внесеними згідно із законами N 922-IV.
2. Міністерство фінансів України. Фонд державного майна України. Наказ Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 2/23 (z0188-13) від 04.01.2013 }
3. Міністерство фінансів України. 14.02.2006 N 170 Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів від 08.10.99 р. № 237, зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.
5. АрселорМіттал URL: <https://ukraine.arcelormittal.com>
6. АрселорМіттал Прес-релізи
<https://ukraine.arcelormittal.com/index.php?id=10&pr=848>
7. АрселорМіттал річна звітність URL:
<https://ukraine.arcelormittal.com/index.php?id=300>
8. Блакита Г. В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю / Блакита Г. В. // Збірник наукових праць ВНАУ. — 2012. — No 3(69).
9. Блакита Г.В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю / Блакита Г.В. // Збірник наукових праць ВНАУ. — 2012. — № 3

10. Болюх М.А. Економічний аналіз: навч. посіб. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк – К.: КНЕУ, 2011. – 540 с.
11. Боярко І. Оптимізація балансу підприємства. Журнал *Світ фінансів* Квітень 2010 Ст 158-159
12. Васіна Н.В. Моделювання фінансового стану сільськогосподарських організацій при оцінці їх кредитоспроможності: Монографія. Омськ: видавництво НОУ ВПО ОмГАУ, 2012. с.49.
- Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна Економіка. 11 клас. Профільний рівень. ТОВ видавництво «Ранок» 2010 Ст.64
13. Гаватюк Л.С. фінансова стійкість як основний показник фінансового стану. Журнал Економіка та управління підприємствами. Ст. 223
14. Грушко В.І, Черненко В.І. підручник «Торгівля цінними паперами» КРОК 2011
15. Грушко В.І. Аналіз операцій з покупцями і замовниками. Вчені записки Університету «КРОК». – 2017. – Випуск 48
16. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник / М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан та ін. за редакцією Дем'яненка М.Я. – К.: ІАЕУААН, 2005. – 507 с.
17. Дніпоспецсталь фінансова звітність URL:http://www.dss-ua.com/ua/company/official-info/fin_inf/
18. Домбровська Л.В. Місце дебіторської заборгованості у фінансових активах підприємства. Електронний журнал *«Ефективна економіка»* включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975)[URL]<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2731>
19. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія. Академія 2000 ст.690
20. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія. Академія 2000 ст.785
21. Захарова Н.Ю Фінансовий стан підприємства та методика його оцінювання. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.

22. Кириленко О.П., Письменний В.В., Коваль С.Л., Лободіна З.Л., Малиняк Б.С., Перевознюк В.В., Русін В.М., Савчук С.В., Ткачук Н.М., Тулай О.І. Муніципальні фінанси. Тернопіль Астон 2015 ст. 252
23. Кобилецький В. Р., Власні оборотні кошти / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «*Financial Analysis online*» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikov/344-vlasni-oborotni-koshti>
24. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами (Забезпечення оборотних активів власними коштами) / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «*Financial Analysis online*» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikov/301-koefitsient-zabezpechenosti-vlasnimi-oborotnimi-zasobami-zabezpechennya-oborotnikh-aktiviv-vlasnimi-koshtami>
25. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт концентрації позикового капіталу / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «*Financial Analysis online*» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikov/264-koefitsient-kontsentratsiji-pozikovogo-kapitalu>
26. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт покриття запасів / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «*Financial Analysis online*» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikov/323-koefitsient-pokrittya-zapasiv>
27. Ковальчук Т.М. Аналіз фінансового підприємства за видами економічної діяльності. Науковий вісник харківського державного університету Коробов М.Я. Фінанси промислових підприємств: підруч. для студ. екон. вузів і факультетів / М.Я. Коробов – К.: Либідь, 2010. – 160 с
28. Кравчук Т.Л. Фінансова стабільність підприємства та методичні аспекти її оцінки. II Міжнародна науково-практична конференція «Економіка: реалії часу і перспективи» Полтава 2015
29. Мельник С.І. Основні чинники впливу на фінансову стабільність у контексті управління фінансовою безпекою підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. ВІПУСК № 5(73), 2019

30. Г.В Осковська. Діагностики банкрутства підприємства за моделями Бівера, Терещенка та рекомендаціями міністра фінансів України. Міжнародна конференція науки, мистецтва та бізнесу. Ст. 247
31. Клиняк Б.Л. Діагностування фінансового стану у системі антикризового управління. Міжнародна конференція: Перспективні напрямки науки та практики. Perspective directions of science and practice. Ст. 267
32. Татар М. Bussines intaractions in context of global challenges Міжнародна конференція. Тренди розвитку сучасної науки. Trends in the development of modern scientific. Ванкувер. Ст. 92
33. Аніщенко Г. Ю. Розвіток бухгалтерського обігу в сучасних умовах. Міжнародна конференція. Тренди розвитку сучасної науки. Trends in the development of modern scientific. Ванкувер. Ст. 105
34. Корбутяк А.Г. Підходи до трактування поняття «Фінансовий стан» Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017 – випуск 16(1)
35. Мунтіян В.І. Економічна безпека України / В.І. Мунтіян. – К. : КВШ, 1998.
36. Н. П. Борецька, АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ К. В. Міщенко, студент, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
37. Офіційний сайт Української фондової біржі . Графік динаміки акцій АлсерМіттал URL:<http://www.ux.ua/ua/graph/dynamics/>
38. Офіційний сайт Української фондової біржі. Підсумки торгів акцій АлсерМітталURL:<http://www.ux.ua/ua/marketdata/issueresults.aspx>
39. Податковий кодекс України від 21.11.2022 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями. // Верховна Рада УкраїниURL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

40. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 зі змінами та доповненнями. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

41. Потріваєва Н.В Місце дебіторської заборгованості у фінансових активах підприємства. Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», [URL]: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3945>

42. Прокопенко І.Ф. Курс економічного аналізу: підручник для студентів ВНЗ / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, З.Ф. Петряєва – Харків: Легас, 2004. – 266 с.

43. Проскуріна Н. М. Резерв сумнівних боргів: удосконалення методики розрахунку / Н. М. Проскуріна // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія «Економіка» : збірник наукових праць, 2014. – Випуск 25. – С. 195–199.

44. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / Г.В. Савицька – К.: КНЕУ, 2010. – 662 стаття 692

45. Суха Балка фінансова звітність URL: <https://sukhabalka.com/ua/r-chna-regulyarna-nformats-ya-em-tenta.html>

46. Томілін О.О. Сутність та оцінка фінансового стану сільськогосподарського підприємства / О.О. Томілін, А.С. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/115.pdf>.

47. Филипенко О.М. Систематизація джерел фінансування оборотних активів підприємств торгівлі // Економічна стратегія і розвиток перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг- 2012- Випуск 2

48. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с.,

50. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г «Національні фінанси» - підручник Київ 2017

51. Крайник О.П. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / О.П. Крайник, З.В. Клепова. – Львів: Інтелект, 2009. – 84 с.

52. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
53. Хомацький Ю. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК Підручник Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ» вул. Львівська, 3, м. Тернопіль, 46004
54. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч. / Ю.С. Цал-Цалко – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 566 с.
55. Цивільний кодекс України. Документ 435-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 19.12.2021, підстава - 1887-IX
56. Ціни цінних паперів Металургійний комбінат Криворіжсталь на Українській біржіURL: <http://www.fin.org.ua/ux/KSTL>
57. Чепка В.В Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу.
58. Шалигіна М.В. Оцінка майнового стану як підприємства як основний елемент його планування. Міжнародна наукова група. Наукова та практична конференція Амстердам Грудень 2020 ст. 100
59. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций : практич. пособие / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2015. – 321 с.
60. Шкарабана С. І. економічний аналіз діяльності промислових підприємств та об'єднань” – Тернопіль Танг 2004
61. IFactor Розрахунок резервів сумнівних боргів [URL]<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/march/issue-21/article-25948.html>
62. Smida Бази даних URL: <https://smida.gov.ua/db>
63. Smida річна звітність емітента Запоріжсталь URL:https://smida.gov.ua/db/feed/showform/fin_general/57010

ДОДАТКИ

Додаток А
Баланс Пасивів ПАТ «АлсерМіттал» за 2020 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

**ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)**

ПАСИВ	Код рядка	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	10	3,859,533	3,859,533
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		26,321,103	26,819,859
накопичені курсові різниці	1412	4, 5	28,098,721	28,098,721
Резервний капітал	1415		578,930	578,930
Нерозподілений прибуток	1420		30,119,720	29,378,818
Усього за розділом I	1495		80,879,286	60,631,140
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	11	2,365,594	3,133,782
Пенсійні зобов'язання	1505	12	2,846,473	2,183,668
Довгострокові кредити банків	1510	13	2,327,942	3,047,624
Інші довгострокові зобов'язання	1515		497,862	372,022
Довгострокові забезпечення	1520	16	1,566,615	1,404,404
Усього за розділом II	1585		9,604,386	10,141,800
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610		2,581,278	2,209,245
товари, роботи, послуги	1615	17	8,196,186	9,998,745
розрахунками з бюджетом	1620		596,609	136,815
у тому числі з податку на прибуток	1621		353,940	-
розрахунками зі страхування	1625		165,625	156,758
розрахунками з оплати праці	1630		780,690	738,520
за одержаними авансами	1635		486,261	929,240
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	10		10,765,807
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645			-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650			-
Поточні забезпечення	1660		8,257	7,786
Інші поточні зобов'язання	1690	18	5,050,778	2,428,865
Усього за розділом III	1695		17,865,684	26,771,781
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	1900		88,349,556	97,544,421

Мауро Прігобардо,
Генеральний директор
ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

Паніко Сергій Анатолійович,
Фінансовий директор – головний бухгалтер
ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

Додаток Б
Баланс активів ПАТ “АлсерМіттал” за 2020 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

(у тисячах українських гривень)

АКТИВ	Код рядка	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	380,563	338,643
первісна вартість	1001		697,391	629,746
накопичена амортизація	1002		(316,828)	(291,103)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6	5,924,460	12,553,995
Основні засоби	1010	6	51,996,100	47,757,468
первісна вартість	1011		118,481,756	107,199,484
знос	1012		(66,485,656)	(59,442,016)
Інвестиційна нерухомість	1015	6	2,635	12,679
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		7,638	59,186
знос інвестиційної нерухомості	1017		(5,003)	(46,507)
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045		-	-
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		58,303,758	60,662,785
II. Оборотні активи				
Запаси	1100		7,438,127	9,948,534
виробничі запаси	1101		3,426,006	4,142,053
незавершене виробництво	1102		2,833,168	4,342,095
готова продукція	1103		1,178,953	1,464,386
Товари	1104		-	-
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	7	19,143,229	22,080,986
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		253,113	153,253
з бюджетом	1135	8	1,935,478	3,195,554
у тому числі податок на прибуток	1136		-	332,855
з нарахування доходів	1140		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		306,075	337,117
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	1,429
Грошові кошти та їхні еквіваленти	1165	9	867,691	1,005,218
Готівка	1166		6	14
Рахунки в банках	1167		867,685	1,005,204
Витрати майбутніх періодів	1170		-	-
Інші оборотні активи	1190		102,085	159,545
Усього за розділом II	1195		30,045,798	36,881,636
ВСЬОГО АКТИВІВ	1300		88,349,556	97,544,421

Додаток В
Фінансовий стан ПАТ “АлсерМіттал”

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19	63,496,684	62,409,226
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20	(58,845,530)	(63,503,128)
Валовий:				
Прибуток	2090		4,651,154	-
Збиток	2095		-	(1,093,902)
Інші операційні доходи	2120	21	324,998	1,021,585
Адміністративні витрати	2130	22	(2,159,849)	(2,567,827)
Витрати на збут	2150		(48,092)	(63,169)
Інші операційні витрати	2180	23	(701,915)	(47,025)
Фінансові результати від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		2,066,296	-
Збиток	2195		-	(2,750,338)
Інші фінансові доходи	2220		22,373	572,180
Інші доходи	2240		-	-
Фінансові витрати	2250	24	(1,240,995)	(525,124)
Інші витрати	2270		-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
Прибуток	2290		847,674	-
Збиток	2295		-	(2,703,282)
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	11	(106,772)	438,050
Чистий фінансовий результат				
Прибуток	2350		740,902	-
Збиток	2355		-	(2,265,232)

II. ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4	5
Переоцінка фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Інший сукупний збиток	2445	12	(600,922)	(913,707)
Інший сукупний збиток до оподаткування	2450		(600,922)	(913,707)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним збитком	2455	11	108,166	164,467
Інший сукупний збиток після оподаткування	2460		(492,756)	(749,240)
Сукупний дохід/(збиток) (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		248,146	(3,014,472)

Додаток Д
Показники прибутковості акцій ПАТ «АрселорМіттал» за 2020 рік
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	37,699,727	45,621,975
Витрати на оплату праці	2505	4,625,350	4,505,589
Відрахування на соціальні заходи	2510	1,006,207	971,834
Амортизація	2515	7,740,263	7,326,812
Інші операційні витрати	2520	9,172,536	7,817,879
Разом	2550	60,244,083	66,244,089

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3,859,533,000	3,859,533,000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3,859,533,000	3,859,533,000
Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, гривень	2610	0.19	(0.59)
Скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, гривень	2615	0.19	(0.59)
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650	-	2.81

Від імені керівництва Компанії:

Мауро Доніобордо,
Генеральний директор
ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

Глішко Сергій Анатолійович,
Фінансовий директор — головний бухгалтер
ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

